

Protesti protiv korupcije u Srbiji: Pregled događaja i postupanja institucija prema demonstrantima

(ažurirano 24. marta 2025)

UVOD

U Novom Sadu, drugom po veličini gradu u Srbiji, je 1. novembra 2024. godine pala nadstrešnica nedavno rekonstruisane Železničke stanice. Na licu mesta poginulo je 15 osoba, a 16. žrtva preminula je 21. marta. Širom Srbije usledili su protesti građana protiv korupcije sa zahtevom da nadležne institucije pronađu i kazne odgovorne. Na jednom od tih protesta napadnuti su studenti Fakulteta dramskih umetnosti u Beogradu koji su mirno odavali poštu stradalima. Ispostavilo se da su među napadačima bili članovi Srpske napredne stranke i funkcioneri u lokalnim telima i državnim preduzećima. Ovaj napad na studente inicirao je početak studentskih blokada na fakultetima širom zemlje, a podršku im pruža širok front građana: prosvetari, radnici, poljoprivrednici, advokati, umetnici i drugi. Mladi ljudi pokrenuli su talas protesta protiv korupcije i za vladavinu prava. Njihovi zahtevi jasno se zalažu za institucije koje deluju nezavisno i odgovorno i od kojih se traži da samo urade svoj posao i kazne one koji su odgovorni za smrt 16 osoba, kao i one koji napadaju studente i građane koji protestuju. Studentske blokade započele su 25. novembra 2024. godine, a u prethodnom periodu desili su se brojni napadi i institucionalni pritisci na njih i sve one koji ih podržavaju. Represivni mehanizmi vlasti nisu dali rezultate, a studenti i dalje hrabro traže ispunjenje zahteva.

Timeline dešavanja (pojedinih)

1. novembar 2024: Pad nadstrešnice u Novom Sadu, poginulo je 16 osoba, a još jedna osoba je i dalje teško povređena.

5. novembar 2024: Prvi veliki protest u Novom Sadu (prema informacijama Građanskih inicijativa privedeno 15 osoba, svi su u međuvremenu pušteni); Ministar građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Goran Vesić podneo ostavku.

20. novembar 2025: Ministar spoljne i unutrašnje trgovine Tomislav Momirović podneo ostavku; Jelena Tanasković, vršiteljka dužnosti generalne direktorke Akcionarskog društva "Infrastruktura Železnice Srbije", podnela je ostavku na ovu funkciju.

21. novembar 2024: Blokada ispred Fakulteta dramskih umetnosti - prvi napad na studente (direktan povod za početak studentskih blokada); uhapšen Goran Vesić.

25. novembar 2024: Objave blokada fakulteta.

27. novembar 2024: Goranu Vesiću ukinut pritvor.

11. decembar 2024: Vlada počinje da objavljuje dokumenta vezana za rekonstrukciju Železničke stanice Novi Sad.

13. decembar 2024: Saopšteno da je Vlada objavila sva dokumenta vezana za rekonstrukciju.

22. decembar 2024: Veliki protest na Slaviji, prema proceni Arhiva javnih skupova bilo je prisutno 100.000 građana.

30. decembar 2024: Više javno tužilaštvo u Novom Sadu podiglo je optužnicu protiv 13 osoba, uključujući bivšeg ministra saobraćaja Gorana Vesića i bivšu direktorku Infrastrukture Železnice Srbije Jelenu Tanasković.

31. decembar 2024: Više javno tužilaštvo u Novom Sadu je objavilo dodatnu dokumentaciju u vezi sa padom nadstrešnice na Železničkoj stanici u Novom Sadu; studenti i građani dočekali Novu godinu u Beogradu u tišini, odavanjem 15-to minutne tišine za stradale

31. Januar 2025: Studenti iz Srbije nominovani su za Nobelovu nagradu za mir

16. januar 2025: Teško povređena studentkinja koju je pregazio auto na blokadi.

17. januar 2025: Veliki protest ispred RTS-a, procenjeno da je bilo 50.000 ljudi.

23. januar 2025: Kontramiting Aleksandra Vučića u Jagodini.

24. januar 2025: Generalni štrajk (preko 700 pravnih lica obustavilo rad); teško povređena još jedna studentkinja koju je udario auto.

26. januar 2025: Predsednik Vlade Vučević najavljuje da će biti objavljena dodatna dokumentacija u vezi sa padom nadstrešnice, iako je predsednik još u decembru rekao da je sva dokumentacija objavljena; istoga dana Više javno tužilaštvo u Novom Sadu objavljuje fajl pod nazivom "Preostala dokumentacija 3. deo".

27. januar 2025: Dvoadesetčetvoročasovna blokada Autokomande.

28. januar 2025: U ranim jutarnjim časovima, grupa muškaraca izašla uz prostorija vladajuće Srpske napredne stranke u Novom Sadu i tukla je dve grupe studenata, tom prilikom teže povređena jedna studentkinja koju su muškarci tukli palicama; predsednik Vlade Vučević podneo ostavku; istog dana i gradonačelnik Novog Sada Milan Đurić podnosi ostavku.

30. januar 2025: Studenti iz Beograda kreću peške za Novi Sad (prvi pešački marš studenata kroz Srbiju).

1. februar 2025: Veliki protest u Novom Sadu i blokada tri mosta, obeležavanje tri meseca od pada nadstrešnice, dvadesetsedmočasovna blokada Mosta Slobode.

12. februar 2025: Studenti blokirali Studentski kulturni centar i poručuju "SKC studentima"

14. februar 2025: U Kragujevac stižu studenti koji su peške, a neki biciklima došli iz Beograda, Novog Sada, Niša, Novog Pazara, Kraljeva, Čačka i drugih gradova širom zemlje

15. februar 2025: Veliki skup studenata i građana u Kragujevcu, obeležavanje dana državnosti (Sretenje); miting Srpske napredne stranke u Sremskoj Mitrovici, građani dovođeni autobusima iz čitave Srbije kao i Republike Srpske (BiH)

1. mart 2025: "Studentski edikt" - veliki protest građana iz čitave zemlje u Nišu

15. mart 2025: protest ogromnog broja građana iz čitave zemlje u Beogradu, prema procenama to je jedan od najvećih skupova u poslednjih nekoliko decenija u Srbiji; tokom 15-minutne tišine neobičan zvuk i osećaj toplote naterao je građane u jednoj od ulica da se razbeže, preko 3000 građana se javilo nevladinim organizacijama i opisalo simptome koje su doživeli među kojima se najčešće javljaju: vrtoglavica, mučnina, anksioznost, ubrzan rad srca, oštećen sluh, vlasti negiraju da je upotrebljen zvučni top.

10. mart 2025: Studenti stupili u dvadesetdvočasovnu blokadu RTS-a tražeći objektivno izveštavanje o protestima. Na protestu došlo do guranja sa Žandarmerijom, nakon čega su pripadnici Žandarmerije napali deo studenata. Istoga dana blokirana je i zgrada Radio televizije Vojvodine.

19. mart 2025: Narodna skupština Srbije konstatovala ostavku premijera Miloša Vučevića.

21. mart 2025: Poginuo srednjoškolac koji je povređen u padu nadstrešnice.

24. mart 2025: Protest studenata i građana ispred zgrade Generalštaba na godišnjicu NATO bombardovanja Srbije.

Pad nadstrešnice

Nedavno rekonstruisana nadstrešnica na ulazu u Železničku stanicu Novi Sad pala je 1. novembra 2024. godine. Na licu mesta poginulo je 14 osoba i teško je povređeno troje. Dve nedelje nakon pada nadstrešnice preminula je još jedna osoba. Šesnaesta žrtva, srednjoškolac koji je bio teško povređen, podlegao je povredama 21. marta 2025.

Rekonstrukcija Železničke stanice započela je 2021. godine, a svečano je otvorena čak dva puta. Prvi put u toku predizborne kampanje 2022. godine svečano je otvorio predsednik Aleksandar Vučić u društvu mađarskog premijera Viktora Orbana, dok su drugom svečanom otvaranju dve godine kasnije prisustvovali gradonačelnik Novog Sada Milan Đurić, ministar saobraćaja Goran Vesić i predsednica Vlade Vojvodine Maja Gojković. Glavni izvođač radova na rekonstrukciji bio je konzorcijum kineskih kompanija. Ministarstvo saobraćaja odbilo je u januaru 2024. godine da

odgovori na zahtev za pristup informacijama od javnog značaja koji je podneo jedan portal i da dostavi podatke o rekonstrukciji stanice, a kao razlog je navedeno da kineski izvođač ne želi da oni budu dostupni javnosti pre završetka projekta.

U prvim časovima nakon pada nadstrešnice, prorežimski tabloidi i mediji su simultano objavljivali članke u kojima su iznete tvrdnje da je pao stari deo stanice, koji prema njihovim navodima nije bio predmet rekonstrukcije, iako to nije bila tačna informacija. Ipak, ovaj pokušaj otklanjanja odgovornosti sa predstavnika aktuelne vlasti nije uspeo.

Građani širom zemlje počeli su da zahtevaju od institucija da budu procesuirani i sankcionisani oni, uključujući i najviše državne funkcionere, koji su odgovorni za rekonstrukciju i puštanje u rad stanice koja nije bila bezbedna za korišćenje. Uticaj izvršne vlasti na sve druge grane, uključujući i sudsku, doveo je do toga da su građani Srbije prethodnih godina primorani da traže odgovore na ulici. Tako su započeli protesti, a kasnije i petnaestominutne akcije "Zastani, Srbijo" - blokade saobraćajnica u gradovima širom Srbije na kojima su građani odavali počast stradalima i tražili preuzimanje odgovornosti. Protesti su započeli zbog korupcije koja je dovela do pada nadstrešnice. Paralelno je usledila i reakcija vlasti na proteste - započelo se sa institucionalnim pritiscima, kampanjama zastrašivanja i targetiranja, fizičkim i verbalnim napadima, tabloidnim kampanjama targetiranja.

Protesti, pritisci i traženje odgovornosti

Protesti građana protiv korupcije i nedostatka nezavisnih institucija koje bi sprovele istragu započeli su ubrzo po tragičnom događaju u Novom Sadu. Vlast je odmah krenula u kontraofanzivu i preduzimanju čak i nasilnih aktivnosti prema učesnicima protesta. Na ekstremne provokacije i ozbiljne fizičke napade orkestrirane od strane vladajuće stranke nisu hteli da čute mladi - studenti.

Inicijalni protesti organizovani su od strane građana i neformalnih grupa. Uoči prvog protesta vezanog za pad nadstrešnice, u Beogradu je [priveden aktivista grupe SviĆe Nikola Ristić](#). Policajci u civilu u početku nisu želeli da otkriju gde će odvesti Nikolu Ristića i branili su još jednoj aktivistkinji grupe SviĆe da snima šta se dešava, ali su pod pritiskom saopštili da će aktivista biti prebačen u policijsku stanicu u beogradskoj opštini Savski venac. Aktivista je pušten u toku dana i izjavio je da su mu policajci saopštili da su dobili nalog od Tužilaštva za visokotehnoški kriminal zbog postojanja indicija da je počinio krivično delo pozivanje na [nasilnu promenu ustavnog uređenja](#) iz člana 309 st. 1 Krivičnog zakonika i čl. 320 st. 1. istog

akta.¹ Postupanje policije u civilu je na protestima nakon pada nadstrešnice kršilo brojne zakonske odredbe i pravilnike postupanja policije u datim situacijama. Policajci se nisu predstavljali građanima koje su privodili i nisu pokazivali svoje legitimacije.

Veći [neredi i sukobi sa policijom](#) zabeleženi su na protestu u Novom Sadu održanom 5. novembra. Tog datuma je Goran Vesić, 5 dana nakon nesreće, [podneo ostavku](#) na mesto ministra građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture. Na konferenciji za medije on je izjavio: "Ne mogu da prihvatim krivicu za smrt 14 ljudi jer ni ja, ni ljudi koji rade sa mnom nemaju ni trunku odgovornosti za tragediju koja se dogodila." Petnaest dana posle Vesića, ostavku je podneo ministar spoljne i unutrašnje trgovine [Tomislav Momirović](#), koji je bio prethodni ministar građevinarstva, ali i [Jelena Tanasković](#) koja je bila na funkciji v.d. direktorke Infrastruktura Železnica Srbije. Ni jedno od njih dvoje nije u svom saopštenju navelo da podnosi ostavku zbog pada nadstrešnice, ali su se zahvalili Aleksandru Vučiću na saradnji.

Okupljanje u Novom Sadu 5. novembra je započelo u blizini Železničke stanice, a nakon toga, građani su se uputili ka Gradskoj kući gde su bile postavljene policijske snage u opremi za razbijanje demonstracija. U jednom trenutku veća grupa maskiranih muškaraca počela je da palicama razbija izlog gradske kuće i da baca petarde u unutrašnjost zgrade. Predstavnici opozicije naveli su da je reč o huliganama i pripadnicima navijačkih ekipa koji su ["ubačeni"](#) od strane vlasti sa [namerom da izazovu nered](#). Navodi o "ubačenim elementima" pojavljivali su se i ranije nakon velikih anti-vladinih protesta. Više puta su na antivladinim, ekološkim i drugim protestima, uočene grupe muškaraca obučenih u crno i sa kačketima i maskama na licu. Veruje se da su ove grupe povezane sa fudbalskim navijačkim grupama, i da su angažovane za podrivanje legitimiteta i mirnog karaktera protesta kako bi se izazvala reakcija policije. Policija bi izazvana nasilnim ponašanjem maskiranih muškaraca potom napadala građane, i izbegavala muškarce u crnom koji iniciraju nasilne incidente.² Grupe neidentifikovanih mladića su na protestu 5. novembra [demolirale i druge lokacije](#) u Novom Sadu. Ipak, policija u civilu, često bez

¹ Veliki broj građana i aktivista je tokom ekoloških protesta protiv Rio Tinta 2024. godine bio pozivan na informativne razgovore ili su privođeni zbog postova na društvenim mrežama, a bezbednosne službe su se pozivale na isti član zakona.

² Sličan sukob sa policijom zabeležen je 24. decembra 2023. na protestima održanim zbog navoda o izbornoj krađi. Protestni skup se 24. decembra nakon Republičke izborne komisije nastavio ispred zgrade Skupštine grada Beograda kada su poslanici/e opozicionih partija pokušali su da uđu u zgradu. Njihov ulazak sprečile su jake policijske snage koje su obezbeđivale zgradu Skupštine. Ubrzo je grupa muškaraca, sa kapuljačama na glavama, gađala kamenicama ulaz. Opozicione partije saopštile su da je reč o huliganima koje je vlast podmetnula kako bi izazvala nered na protestu. Policija je zatim bacila dimne bombe i biber sprej na okupljene građane i krenula je u razbijanje protesta. Na video snimcima i fotografijama zabeleženi su brojni primeri nasilničkog ponašanja policije prema demonstrantima, a u policijskom jurišu [povređeno je više osoba](#). Više novinarskih ekipa napadnuto je tokom protesta. [Uhapšeno je i 38 osoba](#) među kojima je i [4 studenta](#), a koje su naoružane osobe uvele u civilni automobil.

pokazivanja legitimacije, nije hapsila pripadnike nasilne grupe, već mirno okupljene građane. Prema podacima Građanskih inicijativa, od 3. novembra 2024. do 23. marta 2025. godine, na protestima vezanim za nesreću u Novom Sadu uhapšeno je i/ili privedeno 96 lica (među njima građani, studenti, aktivisti, opozicioni političari).

Nakon završetka protesta u Novom Sadu, [priveden je aktivista Ivan Bjelić](#). Policajac u civilu je pokazao legitimaciju i rekao da postoji snimak da je Bjelić bacao “kamenje i boju na skupštinu” i da je to razlog privođenja. Određeno mu je zadržavanje od 48 sati. Bjelić je pušten iz pritvora 23 dana kasnije. Na istom protestu priveden je i član pokreta “Bravo” [Miran Pogačar](#) u trenutku dok je pokušavao da priđe prostorijama SNS-a, ispred kojih se predsednik Vučić obraćao članovima svoje partije. Nakon obavljenog razgovora pušten je iz pritvora. [Miši Bačulovom](#), opozicionom aktivisti, određeno je policijsko zadržavanje od 48 sati zbog navodnog ispuštanja fekalija iz cisterne ispred Gradske kuće u Novom Sadu, čime je, navodi se, ugroženo zdravlje građana. U pritvoru je ostao do 22. novembra, a ispostavilo se da je ispred Gradske kuće ispuštena voda iz Zrenjanina, grada koji više decenija ima nerešen problem pristupa pijaćoj vodi. [Priveden je i Goran Ješić](#), opozicioni političar, jer je odugurnuo lice koje je vuklo mladića. Naime, maskirani muškarci vukli su jednog mladića u nepoznatom pravcu. Ispostavilo se da je reč o policajcima u civilu koji se prethodno nisu predstavili i nisu želeli da pokažu svoju legitimaciju. Protiv Ješića se vodi postupak zbog napada na službeno lice u vršenju službene dužnosti, a iz pritvora je pušten da se brani sa slobode 22. novembra. Istoga dana pušten je i mladić koga je Ješić pokušao da odbrani od nepoznatih muškaraca. Jutro nakon protesta nastavljena su privođenja aktivista koji su mirno protestovali. Priveden je i aktivista grupe Stav Branimir Đorđević zbog toga što je skinuo zastavu sa prostorija SNS-a. Tužilaštvo je utvrdilo da nema elemenata krivičnog gonjenja. Na samom protestu zabeleženi su i brojni napadi na novinarske ekipe od strane provokatora koji su ometali okupljene građane. [Ekipu N1 napali su](#) maskirani muškarci koji su polomili kameru snimatelju, i verbalno napali novinarku Žaklinu Tatalović. U toku prenosa došlo je i do [verbalnog napada i guranja još jedne novinarke](#) N1. Novinarku je gurnula pristalica SNS-a koja je bila u društvu poslanice SNS-a Biljane Pantić Pilje koja je došla u Novi Sad zajedno sa Aleksandrom Vučićem i drugim poslanicima vladajuće stranke na svojevrsni kontramiting. Reporterke portala 021.rs [pogođene su](#) crvenom farbom i plastičnom ambalažom. Snimatelj Euronews-a [napadnut](#) je ispred prostorija Srpske napredne stranke. Napade na novinare na protestima u Srbiji od strane onih koji ometaju protestante osudili su i [Reporter bez granica](#) navodeći da su novinari “izloženi fizičkim napadima koje sprovode policija i pristalice predsednika Vučića tokom antikorupcijskih protesta”.

Privođenja su se nastavila i na kasnijim protestima. Student i član grupe Borba Pavle Cicvarić, [priveden je](#) kada je pokušao da uđe u Rektorat Univerziteta u Beogradu. Grupa studenata/kinja okupila se kako bi prisustvovala obeležavanju Dana studenata. Najavljeno je da će događaju prisustvovati i Aleksandar Vučić tako da su iz Borbe pozvali mlade da zajedno iskažu nezadovoljstvo odsustvom institucionalne reakcije nakon pada nadstrešnice. Poseta predsednika je ipak otkazana zbog vanrednog zakazivanja sednice Saveta za nacionalnu bezbednost. Okupljeni studenti nisu mogli da uđu u zgradu Rektorata jer njihova imena nisu bila na posebnom spisku. Dvojica policajaca tražili su Cicvariću da se legitimiše nakon čega se pojavio i treći policajac koji je insistirao da i njemu pokaže ličnu kartu iako je student to prethodno uradio. Tom prilikom policajac je uvrnuo ruku studentu. U policijskoj stanici proveo je oko sat vremena nakon čega se ponovo pridružio skupu ispred Rektorata.

Pred početak novog protesta u Novom Sadu 8. novembra 2024. godine, [privedene su aktivistkinje Mila Pajić i Doroteja Antić](#). Njima su prišla šestorica muškaraca, koji se nisu predstavili, a za koje se kasnije ispostavilo da su pripadnici službi bezbednosti. Aktivistkinje nisu prihvatile da pođu sa njima jer nisu jasno videle obeležja policije i brojeve na njihovim značkama nakon čega je usledila agresivna reakcija ovih muškaraca. Oni su podigli aktivistkinje i ugurali ih u crni automobil bez tablica i drugih oznaka. Ovakvo postupanje aktivisti su opisali kao kidnapovanje jer dve studentkinje nisu znale ko ih odvodi i gde. Istog dana, ponovo je [priveden i Miran Pogačar](#) od strane pripadnika Bezbednosno informativne agencije, takođe neposredno pred početak blokade. Iz pritvora su do održavanja ovog protesta pušteni i Nikola Končarević, uhapšen dan ranije, koji je [kažnjen prekršajno sa 25 hiljada](#) dinara zbog remećenja javnog reda i mira i član platforme Solidarnost Bojan Terzić koji navodi da je [u samici proveo 20 sati](#) pod optužbom za uništavanje i oštećivanje tuđe imovine nakon čega je ipak utvrđeno da ne postoje uslovi za njegovo dalje zadržavanje kao ni dokazi za pomenuto delo.

Tužilaštvo je tek pod pritiskom građanskih protesta naložilo hapšenje osumnjičenih, čak 20 dana posle pada nadstrešnice. Više javno tužilaštvo u Novom Sadu je 30. decembra podiglo optužnicu protiv 13 ljudi, među kojima su i bivši ministar saobraćaja Goran Vesić i bivša direktorka Infrastrukture Železnice Srbije Jelene Tanasković.

Zbog nesreće u Novom Sadu i represije nad aktivistima i aktivistkinjama, opozicioni poslanici i odbornici više dana [blokirali su i Više javno tužilaštvo](#) u Novom Sadu. Svakoga dana na [blokadama](#) dolazilo je do guranja sa policijom u punoj opremi koja je obezbeđivala tužilaštvo. Tom prilikom poslanici su gurani, a nekima je i pozlilo. Jedan poslanik je uhapšen, a protiv njega

je podignuta krivična prijava za napad na službeno lice. Jedan stariji Novosađanin, [uhapšen je](#) na protestu ispred Tužilaštva 21. novembra jer je biber sprejom isprskao policajca. Uhapšeni penzioner (74) je kasnije [pretučen u policijskoj stanici](#), zbog čega mu je par dana kasnije bila neophodna operacija i tom prilikom mu je odstranjen deo tela.

Nakon početnih protesta, građani i građanke širom Srbije stupaju u svakodnevne akcije “Zastani, Srbijo”. Reč je o komemorativnim blokadama saobraćaja u trajanju od 15 minuta (u vremenu od 11:52 do 12:07) u znak sećanja na poginule u padu nadstrešnice. Nakon 21. marta, tišina traje 16 minuta zbog toga što je mladić povređen u padu nadstrešnice preminuo. Paralelno sa početkom održavanja petnaestominutnih blokada saobraćaja počinju i da se dešavaju fizički i verbalni napadi na one koji protestuju. Institucionalni pritisci sa vrha vlasti ne prestaju, a u svemu im podršku pruža moćna mašinerija tabloidnih medija.

Napadi na akcijama “Zastani Srbijo”

Nakon inicijalnih protesta, građani su počeli sa petnaestominutnim blokadama saobraćaja svakog petka. Ovakav vid protesta zaštićen je međunarodnim pravom, konkretno Opštim komentarom br. 37, koji se odnosi na slobodu mirnog okupljanja garantovanu članom 21 Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima. U Opštem komentaru se navodi da protest koji nije u skladu sa domaćim pravnim propisima i dalje uživa zaštitu dokle god je mirnog karaktera. Miran karakter skupa narušavali su besni, navodno slučajni prolaznici, učesnici saobraćaja, a za mnoge od njih kasnije se ispostavilo da su članovi ili bliski saradnici SNS-a. Nadležni organi Ministarstva unutrašnjih poslova u obavezi su da obezbede miran karakter skupa i zaštite njegove učesnike, kao i da preusmere saobraćaj na prohodne rute. Broj zabeleženih incidenata pokazao je odsustvo namere MUP-a da zaštiti građane koji mirno protestuju. Nakon nekoliko vrlo ozbiljnih incidenata, u kojima su mlade studentkinje zadobile teške telesne povrede, primetno je bilo da je MUP pojačao prisustvo na protestima i blokadama. Pored policajaca u civilu, proteste su počeli da obezbeđuju i pripadnici (saobraćajne) policije. To je usledilo nakon oštrih reakcija domaće javnosti na pomenute bezbrojne incidente.

Tokom jedne od blokada ispred RTS-a došlo je do koškanja sa grupom muškaraca. U medijima su se pojavile informacije da su među muškarcima koji su napali građane kod RTS-a bili [opštinski službenici](#) iz redova vladajuće stranke. Istoga dana, 22. novembra, jedna osoba pesnicom je [udarila učesnika protesta](#) u Loznici. Članovi i članice gradskog veća grada Kikinde

verbalno su napali okupljene. U Novom Sadu, [taksista se zaletio](#) među okupljene građane, a iz taksi udruženja kom vozač pripada, saopšteno je da će taksista biti sankcionisan. Napadi na one koji protestuju nastavili su se i na skupovima narednih dana. Na još jednom protestu 29. novembra ispred zgrade RTS-a, jedan [vozač pokušao je da prođe kroz okupljene](#). Sličan incident dogodio se u Valjevu, kada je nepoznati vozač takođe pokušao da prođe kroz okupljene na raskrsnici u čemu je sprečen. Ovakav vid nasilja viđen je i u Požarevcu kada je jedan [vozač nosio starijeg učesnika skupa na haubi](#) automobila. Nakon ovog incidenta, predsednik [Aleksandar Vučić je izjavio](#): “Kaže neko mu je skočio na haubu zato što je čovek hteo da prođe. Pa, kaže, da uhapsimo možda čoveka koji vozi automobil. Kako, bre, da uhapsite čoveka koji nije prekršio zakon? On čovek išao svojim putem. Jel ste vi svi pri svesti, bre? Umijte se ledenom vodom, uzmite negde, ima hladne vode koliko hoćete. Ti si stao nekome na put rekao mu ja sam bog i batina u ovoj zemlji, ne dam ti da prođeš. I čovek prođe. I ti mu skačeš po automobilu i ti kažeš uhapsite tog što je vozio automobil. Jel ste vi normalni, bre? U kojoj zemlji to ima? Jeste li čisti svi zajedno?” Ovakvom izjavom, predsednik je praktično opravdao ponašanje vozača koji udaraju učesnike skupova.

Pretpostavke o umešanosti vladajuće stranke u organizovanje napada na učesnike blokada dodatno je podupreo snimak koji je dospio u javnost. Na snimku se čuje novosadski odbornik vladajuće stranke [Damir Zobenica](#) koji daje instrukcije članovima SNS-a na koji način treba da provociraju građane koji odaju poštu stradalim žrtvama nesreće u Novom Sadu. I ovu vest, predsednik je [pokušao da obesmisli](#) rekavši: “Evo da kažemo da jeste i ako ja mislim da to nije, da je to fejk link. Imate pravo vi da zaustavljate život u Srbiji i da kažnjavate ljude, a nema pravo niko da vam kaže da ne želi da bude kažnjen. Kaže bio predsednik opštine. Da li je prolazio ili došao? Šta to mene briga? Nisam razumeo šta ste time dokazali. Nema pravo tu da bude neki Gaša iz Zemuna, a ima pravo neki Đilas, Miljuš i svi ostali... Ko je to smislio?” I pored toga što je predsednik prvobitno izjavio da je snimak lažan, Zobenica je dve nedelje nakon njegovog objavljivanja ipak [podneo ostavku](#) na mesto potpredsednika Skupštine Vojvodine i poslanika u pokrajinskom parlamentu. Ipak, [krivična prijava](#) protiv Damira Zobenice odbačena je.

Članovi SNS-a viđeni su među provokatorima i na narednim blokadama saobraćaja u Novom Sadu. Jedan od [provokatora](#) na učesnike skupa “Zastani, Srbijo” u Somboru (29. novembar), primećen je i među provokatorima u Beogradu na vodi, dva dana ranije, kada su napadnuti građani koji se protive rušenju Starog savskog mosta (on je takođe član SNS). U Loznici je 29. novembra 2024. godine, na jednu od učesnica skupa [muškarac nasrnuo](#) pendrekom. Gradski odbornici SNS-a [verbalno su napadali](#) građane u Zrenjaninu. [Opštinski funkcioneri SNS-a](#) ometali

su i građane Kule. Dvoje članova orkestra Beogradske filharmonije [povređeno je](#) kada je muškarac kolima prošao kroz raskrscopicu koju su građani blokirali. On je povredio još dve osobe, a kasnije je [uhapšen](#).

Tokom blokade Futoške ulice 13. decembra 2024. godine, četiri osobe su automobilom krenule kroz okupljene, parkirale auto, izašle iz njega i počele da tuku građane. Tom prilikom su povrede konstatovane kod dva protestanta. Četvorica muškaraca su uhapšena, a za jednog od njih se ispostavilo da je policajac. Nasilničko ponašanje prema okupljenima desilo se i 3. januara 2025. godine u Novom Sadu kada je muškarac izašao iz vozila i [nasrnuo na okupljene](#). Prilikom napada nasilnika, jedan od učesnika skupa ga je poprskaio biber sprejom i zbog toga je bio priveden. Viši sud u Novom Sadu doneo je presudu kojom je prihvaćen [sporazum o priznanju krivičnog dela](#) zaključen između javnog tužioca VJT u Novom Sadu i okrivljenog muškarca koji je poprskaio biber sprejem nasilnika, te ga oglasio krivim zbog krivičnog dela nasilničko ponašanje na sportskoj priredbi ili javnom skupu. Nije poznato da je za svoje postupke odgovarao nasilni muškarac koji je napao okupljene građane. U beogradskom naselju Karaburma, 30. januara na okupljene građane su bile [bačene cigle, sa obližnje zgrade](#). Na sreću, u incidentu nije bilo povređenih. Nekoliko dana kasnije, u istom naselju, tokom mirne protestne šetnje na građane su bile [bačene petarde](#). Ispred Instituta za mentalno zdravlje u Beogradu, vozač [automobila je u punoj brzini udario dve](#) doktorke, na blokadi održanoj 31. januara. One su prošle sa lakšim povredama, ali činjenica da se prolasci kolima kroz okupljene dešavaju i pored većeg prisustva policije ukazuju na neophodnost bolje policijske zaštite javnih okupljanja. Istog dana, u Sremskim Karlovcima, vozač automobila je [pokušao da prođe kroz okupljene građane](#) koji su dočekivali studente koji su peške krenuli iz Beograda na protest u Novom Sadu povodom obeležavanja tri meseca od pada nadstrešnice. Na dve lokacije u Novom Sadu zabeleženi su, 6. i 7. februara, incidenti sa prolaskom kolima kroz okupljene. Vozač automobila se [zaleteo u jednu osobu](#) koja je stajala na prilaznom putu 6. februara, a narednog dana je [stariji par pokušao kolima da probije blokadu](#) u Bulevaru oslobođenja, nakon čega su počeli verbalno da napadaju okupljene građane.

Početak studentskih blokada

U mnoštvu napada na učesnike akcija “Zastani, Srbijo” jedan se naročito izdvojio. Reč je o [napadu koji se desio ispred Fakulteta dramskih umetnosti \(FDU\) u Beogradu](#). Naime, ispred FDU je 22. novembra 2024. godine grupa navodno slučajnih učesnika u saobraćaju izašla iz svojih automobila i napala okupljene građane, među kojima su bili i studenti. Ubrzo je javnost otkrila da su “slučajni prolaznici” zapravo članovi i funkcioneri Srpske napredne stranke: Milija Koldžić, član Veća gradske opštine Novi Beograd, Ivan Stanišić, Aleksandar Jokić, Dušan Kostić, Milena Aleksić. Nakon ovog napada studenti FDU objavljuju da stupaju u blokadu fakulteta i izlaze sa [konkretnim zahtevima](#). Od MUP-a su tražili da podnese krivične prijave nadležnom tužilaštvu protiv osoba koje su napale studente tokom ulične akcije 22. novembra 2024. godine, kao i da policija potvrdi identitete napadača. Takođe su tražili i razrešenje Milije Koldžića, člana Veća gradske opštine Novi Beograd, te pokretanje disciplinskog postupka nad Aleksandrom Jokićem, koordinatorom distributivnog područja Elektrodistribucije Beograd. Do razrešenja nije došlo, već je Milija Koldžić [podneo ostavku](#) na funkciju člana Veća gradske opštine Novi Beograd, a Aleksandar Jokić na mesto Koordinatora za distributivno područje ED Beograd i to mesec dana nakon incidenta. Jokić je međutim 23. februara [viđen iza predsednika](#) Vučića na jednom od mitinga SNS-a, što ukazuje da su nasilnici pod direktnom zaštitom ove vlasti. Studentima FDU-a su se u blokadi iz dana u dan pridruživale kolege drugih fakulteta, pa su tako do 13. decembra 2024. godine skoro [svi fakulteti u Beogradu i Novom Sadu](#) ušli u blokadu, a do 16. decembra 2024. godine bili su [blokirani i svi fakulteti u Nišu](#). Prema poslednjim informacijama od 26. decembra 2024. godine, [u blokadi je ukupno 85 fakulteta](#), od kojih je 84 državnih, a blokadama su se nakon zimskog raspusta pridružile i srednje škole, njih 73. U blokadi nije samo 28 fakulteta u celoj zemlji. [Zahtevi](#) studenata i učenika su:

1. Objavljivanje kompletne dokumentacije o rekonstrukciji Železničke stanice u Novom Sadu
2. Odbacivanje krivičnih prijava protiv uhapšenih i pritvorenih studenata na protestima
3. Potvrde nadležnih organa o identitetu svih lica osumnjičenih za fizički napad na studente i profesore, pokretanje krivičnog postupka protiv njih i njihovo razrešenje sa javne funkcije ako se utvrdi da je obavljaju
4. Povećanje budžeta za visoko obrazovanje za 20 odsto.

Tako je započeo jedinstven studentski pokret koji je potpuno promenio društvenu scenu Srbije. Studenti su preuzeli upravljanje fakultetima, a zahteve koje su izneli podržali su njihovi profesori kao i [Univerzitet u Beogradu](#) i u [Nišu](#). Pored prosvetnih radnika, studentskim zahtevima podršku su pružili i poljoprivrednici, radnici, penzioneri, advokati, umetnici i drugi građani širom Srbije.

Usledile su svakodnevne studentske petnaestominutne blokade saobraćaja, a fakultete su preuzeli studenti koji su sve odluke donosili zajednički na plenumima. Nastali studentski pokret karakteriše solidarnost, zajedništvo i kolektivna briga. Pokazali su istrajnost u ostvarivanju ciljeva, a kao najviši se izdvaja oslobađanje zarobljenih institucija kako bi počele da svoj posao obavljaju nezavisno i u javnom, a ne partijskom interesu. Studenti su se odlučili da deluju kolektivno, bez isticanja pojedinaca u svojim redovima.

Istovremeno i vlast je preuzela korake u cilju gušenja novog protesnog talasa. Retorika najviših funkcionera vlasti menjala se u prethodnom periodu, ali je targetiranje bila njena konstantna odlika. U početku je oštra nasilna retorika i protivljenje protestima potpomognuta kampanjom u prorežimskim medijima neminovno dovela do povećanja nasilja na ulicama kojima su bili izloženi studenti i građani koji ih podržavaju. Predstavnici vlasti paralelno su otpočeli i već viđenu kampanju protiv organizacija civilnog društva, uz klasične optužbe da su protesti finansirani od strane stranih sila koje “žele da sruše Srbiju i predsednika Vučića”. U januaru 2025, najviši funkcioneri vlasti, uključujući i predsednika počinju da [tvrde da su zahtevi ispunjeni](#), a u februaru u [pismu koji je Vlada Srbije prosledila](#) srpskim ambasadama u evropskim zemljama, iznosi se stav i da su zahtevi studenata opravdani. U istom pismu, za koje je Vlada Srbija naložila ambasadama da šire dalje u evropskim zemljama, se navodi da “Srbija nema nameru da proteruje ili zabranjuje bilo koju NVO organizaciju. Nasuprot tome, Srbija pozdravlja i očekuje njihovo aktivno učešće u reformama koje je zemlja posvećena da sprovede. Snažno i angažovano civilno društvo je suštinsko za jasni, nedvosmisleni evropski put i uspešnu implementaciju reformi.” Ipak, istovremeno se nastavlja kampanja protiv studenata, građana i civilnog sektora, u kojoj predsednik države redovno pominje da se u Srbiji sprovodi “[obojena revolucija](#)”. Kampanja protiv nevladinih organizacija naročito se intenzivira nakon gašenja USAID-a.

Sa početkom studentskih blokada beleži se i veliki broj napada na studente i građane učesnike blokada. Pored fizičkih i verbalnih napada na okupljene, kao učestali su se izdvojili i prolasci kolima kroz masu okupljenih, što je naročito doводilo u opasnost građane, a neke je i teško povredilo. Ovakvi napadi ne samo da nisu naišli na osudu visokih državnih funkcionera, naprotiv, mnogi od njih su, poput predsednika, u svojim javnim nastupima opravdavali napade na građane. Poslanik SNS-a Vladimir Đukanović je gostujući na jednoj televiziji sa nacionalnom frekvencijom izjavio da “oni koji protestuju žele da dobiju batine”. On je takođe izjavio: “Ljudi su kivni, hoće motke da uzmu, [hoće da idu da ih polome](#) kao slamčicu. Jedva suzdržavamo naše članstvo koje bi rado da ih propusti kroz šake, da ih izubijaju.” Predsednik Srpske radikalne

stranke (SRS), narodni poslanik i ratni zločinac Vojislav Šešelj, govoreći o blokadama studenata, rekao je "Ja mislim da je krajnje vreme da oni dobiju takve batine da im to više ne padne na pamet". Ipak, najozbiljnija preteča izjava došla je od strane [samog predsednika](#) Republike. On je dva puta u nekoliko dana izjavio da mu nije padalo na pamet da na ulice izvede kobre³ koje bi mogle da ih "razbacaju sve", misleći na okupljene, za šta "ne bi trebalo više od 6, 7 sekundi". Svi su ovu poruku shvatili kao jasnu pretnju koja bi trebalo da odvрати ljude od pružanje podrške studentima. Ovakva retorika nesumnjivo je uticala na pojedince da se okrenu nasilju prema onima koji koriste svoje pravo na protest.

Na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu 10. decembra, [napadnuti su studenti](#) učesnici blokade i novinarska ekipa N1. Na njih su nasrnuli mladići bliski Srpskoj naprednoj stranci. Na blokadi kod Vukovog spomenika u Beogradu, istoga dana, [nasilni muškarac](#) napao je studente. On je izašao iz vozila, unosio se u lice jednom studentu, a potom i udario drugog studenta. Kasnije je objavljeno da je muškarac [uhapšen](#). Dan kasnije, okupljene studente tehničkih fakulteta u Novom Sadu kao i novinarku N1, [vređao je](#) direktor Sarajevo gasa, inače blizak saradnik Milorada Dodika, predsednika bosanskohercegovačkog entiteta Republika Srpska. Studente nisu napadali samo oni koji su bili nezadovoljni blokadom saobraćaja. Oni su se, u pojedinim situacijama, suočili i sa policijskom reakcijom. Nakon obraćanja predsednika države 12. decembra, policijska brigada je [gurala okupljene](#) studente ispred sedišta predsedništva. Naime, studenti su pravljenjem buke želeli da se njihov glas bar na taj način čuje na svim televizijama sa nacionalnom frekvencijom koje su zatvorene za drugačije mišljenje.

Zabeleženo je mnogo prolazaka vozilima kroz okupljene studente i građane. Ispred Poljoprivrednog fakulteta je 15. decembra vozač prošao kroz okupljene i tom prilikom [udario nekoliko građana](#). Na blokadama 16. decembra, [naletelo je vozilo](#) ispred Fakulteta bezbednosti u Beogradu, a dva dana pre toga i ispred Fakulteta sporta i fizičkog vaspitanja kada je [povređen jedan mladić](#). [Prolazak kolima](#) kroz učesnike blokade zabeležen je i na blokadi ispred Farmaceutskog fakulteta 19. decembra i tom prilikom udarena je jedna žena. Nakon velikog protesta na Slaviji u Beogradu, [taksista je udario mladića](#) i pobegao, ali mu je kasnije [određeno zadržavanje](#) od 48 sati. Inače, protest studenata i građana održan na Slaviji 22. decembra okupio je, prema proceni Arhiva javnih skupova, između [100.000 i 102.000 ljudi](#). Na blokadi ispred Ekonomskog fakulteta 27. decembra, žena je [na haubi nosila studenta](#) koji je kasnije

³ Odred vojne policije specijalne namene odgovorne za protivteroristička dejstva, specijalne operacije, blisku zaštitu vojnih i civilnih političkih lica koji predstavljaju državu, koji su takođe angažovani na obezbeđenju predsednika Republike.

prevezen u Urgentni centar. Žena koja je vozila auto pobegla je sa lica mesta. Na blokadi kod Kalemegdana, [Čovek se kolima zaletio](#) u grupu okupljenih studenata Fakulteta likovnih umetnosti i Fakulteta primenjenih umetnosti. [Sličan incident](#) desio se istoga dana i na blokadi kod Veterinarskog, Medicinskog i Stomatološkog fakulteta u Beogradu. Tokom studentskog protesta za Novu godinu beli kombi je [prošao kroz okupljene](#) ispred Rektorata, nije se zaustavio, ali povređenih nije bilo.

Najstrašniji primer ovakvog napada na studente koji protestuju desio se 16. januara. Kamere su zabeležile uznemirujući trenutak kada je [vozač jako udario devojku](#) uoči blokade u Ruzveltovoj ulici. Devojka, studentkinja Pravnog fakulteta, je tom prilikom zadobila [teške telesne povrede](#). Ona je zadobila prelom baze lobanje i unutrašnje krvarenje, a na kućno lečenje puštena je 4 dana nakon udara. Iz Policije su saopštili da je [vozač uhapšen](#) i da mu je određeno zadržavanje od 30 dana i [tereti se za teško ubistvo u pokušaju](#). Studenti Pravnog fakulteta bili su žrtve još jednog nasilničkog napada. Naime, grupa ljudi je upala na fakultet u noći između 13. i 14. januara i fizički napala studente uzvikujući parole podrške predsedniku Srbije. Tom prilikom lakše je [povređeno sedmoro studenata](#), a Više javno tužilaštvo je saopštilo da je zbog napada [privedeno 4 osobe](#), iako su [studenti naveli](#) da je bilo 6 napadača. Osumnjičenima je [određen pritvor](#) u trajanju od 30 dana. Na kraju je tužilaštvo predložilo [uslovne osude](#) za nasilnike koji su upali na fakultet i povredili sedmoro studenata Pravnog fakulteta.

Narušavanje bezbednosti studenata i studentkinja na blokadama ogleda se i u verbalnim napadima i pretnjama od strane navodnih "slučajnih prolaznika" i onih koji svoj identitet skrivaju ispod kapuljača, kačketa i šalova. Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu je 15. januara objavio na svojim društvenim mrežama, da je njihovoj koleginici [nepoznati muškarac](#) iz automobila poručio da se više ne pojavljuje na blokadama. Na protestnim blokadama 17. januara 2025. godine, dogodio se još jedan incident kod Pravnog fakulteta. Naime, neposredno pre početka akcije stajanja u tišini jedno vozač je pokušao da probije blokadu, ali su ga studenti okružili. Vozač je tokom akcije sve vreme dobacivao, pokušavajući da [isprovocira reakciju](#) studenata i studentkinja koji su mirno odavali počast nastradalima u Novom Sadu. Stariji muškarac [nožem je krenuo na studenta](#) Medicinskog fakulteta u Novom Sadu 17. januara. Srećom, studenti su ga zaustavili te niko nije povređen. Mlađi muškarac crtao je uvredljive grafite sa srednjim prstom na zgradi Visoke škole elektrotehnike i računarstva u Beogradu i tom prilikom [ugrizao portira i udario jednog studenta](#). Muškarac [sa nožem u ruci](#) je cepao studentske transparente ispred Pravnog fakulteta u Beogradu 25. januara. Dan kasnije drugi muškarac je [fizički nasrnuo](#) i na studenta Pravnog fakulteta u Novom Sadu. Na studente koji su

prisustvovali obeležavanju Dana Svetog Save u prostorijama Matice Srpske u Novom Sadu i koji su želeli da pročitaju pesmu pred prisutnima, [nasrnuli su muškarci](#) u crnom za koje se pretpostavilo da su pripadnici obezbeđenja. Ipak, dan kasnije Predsedništvo Matice Srpske objavilo je da oni koji su izbacili studente i tom prilikom davili jednog studenta nisu obezbeđenje ove institucije. U režimskim medijima usledila je kampanja u kojoj su studenti predstavljeni kao oni koji "skrnave sveti dan" i šire "antisrpstvo", koja je deo već viđene nacionalističke i šovinističke propagande vladajućeg režima. Tokom noći, uoči 21. januara, poziv na [iscrtavanje siluete srednjeg prsta](#) osvanulo je na svim društvenim mrežama i u medijima, a ova akcija je usledila nakon što su funkcioneri Srpske napredne stranke počeli da kače ovaj vulgarni simbol na svojim naložima na društvenim mrežama. Crvena šaka koja pokazuje srednji prst, odgovor je SNS-a na simbol protesta: crvene šake uz koju stoji poruka "ruke su vam krvave". U jutarnjim satima, pojedini aktivisti i studenti pokušali su da skinu sramne [transparente sa crvenom šakom koja pokazuje srednji prst](#) koji su osvanuli na pasarelama iznad važnih saobraćajnica i na mostovima u Beogradu. Na Mostarskoj petlji u Beogradu došlo je do incidenta, kada su dvojica aktivista skinula transparent crvene šake sa ispruženim srednjim prstom, kada je jedan od "čuvara" transparenta [zavrtao ruku jednom aktivisti](#), dok je drugom aktivisti razbio telefon i bacio ga sa nadvožnjaka. I na plavom mostu [napadnut je građanin](#) koji je želeo da ukloni transparent sa srednjim prstom.

Tokom studentske blokade na Novom Beogradu prilikom Generalnog štrajka 24. januara, ženska osoba kolima je naletela i [udarila grupu redara](#). Jedna od studentkinja koja je bila redar tom prilikom udarila je glavom o ivičnjak i zadobila neurohirurške povrede glave, epiduralni hematom, prelom kosti lobanje i kontuziju mozga. Ovo je drugi ozbiljan slučaj povređivanja studentkinja na blokadama zbog prolaska kolima kroz okupljene. Devojci koja je vozila auto [određen je pritvor](#) do 30 dana, a [optužnica za pokušaj ubistva](#) podignuta je 25. marta. Nakon 24-časovne blokade Autokomande u Beogradu, desio se još jedan ozbiljan napad u Novom Sadu, kada je povređena studentkinja. Ovo ukazuje na visok stepen nasilja prema mladim devojkaama koje su aktivno uključene u studentske proteste i blokade. U Novom Sadu su u noći između 27. i 28. januara, [napadnute dve grupe studenata](#), a jedna od studentkinja je sa teškim telesnim povredama završila u Kliničkom centru Vojvodine. Najpre su dva muškarca napala studenta i studentkinju koju su lepili nalepnice na kanti za otpatke koja se nalazi ispred prostorija Srpske napredne stranke. Tom prilikom iz kancelarija SNS-a izašla su dvojica muškaraca koji su fizički nasrnuli na studenta i studentkinju. Kada su studenti uspeli da se izvuku i krenu da beže, muškarci su izašli sa palicama i ušli u kola kojima su ih jurili po gradu. Ista dva muškarca su potom uz pomoć još dvojice napala drugu grupu studenata ispred jedne

Škole i tom prilikom su bejzbol palicama naneli lakše povrede jednom studentu, dok je studentkinja teže povređena. Muškarci su je udarali bejzbol palicama po glavi i nogama, dislocirana joj je vilica i ima povrede po čitavom telu. Sve se to desilo nakon obraćanja Aleksandra Vučića koji je deklarativno pozvao na dijalog i razgovor, dok svega par sati kasnije iz prostorija SNS-a izlaze nasilnici koji biju mlade ljude. Novosadska policija objavila je da je [privela četvoricu muškaraca](#), osumnjičenih za učešće u napadu. Jutro nakon što su batinaši sa palicama izašli iz prostorija SNS-a, premijer Srbije Miloš Vučević i gradonačelnik Novog Sada Milan Đurić [podneli su ostavke](#). Vučević je tom prilikom izjavio: “Gradonačelnik Novog Sada i ja sebe smatramo objektivno odgovornim za ono što se desilo u Novom Sadu i spram toga plaćamo svojevoljno političku cenu”. Skupština je [konstatovala ostavku](#) premijera tek 19. marta.

Pored studenata i studentkinja, napad je doživela i dekanka Filozofskog fakulteta u Nišu. Dekanka Natalija Jovanović [verbalno i fizički je napadnuta](#) tokom studentskog i građanskog protesta, 7. februara. Na Bulevaru Nemanjića u Nišu, starija žena je fizički nasrnula na dekanku Jovanović, uputivši joj reči “ubićemo te” i “platićeš za sve”. Dekanka Jovanović je dobila širu pažnju javnosti zbog podrške koju pruža studentima/kinjama.

Pored studenata, blokadama su se pridružili i srednjoškolci. Ni oni nisu bili pošteđeni napada i targetiranja. Tokom blokade 29. novembra 2024. u Sremskim Karlovcima u kojoj su učestvovali srednjoškolci, [grupa muškaraca vređala je okupljene đake](#). U danima koji su usledili, vođena je tabloidna i funkcionerska kampanja protiv đaka Karlovačke gimnazije koji su učestvovali u blokadi. Kampanju je započeo premijer Srbije Miloš Vučević nipodaštavajući mlade ljude i dovodeći u pitanje njihovu sposobnost samostalnog kritičkog razmišljanja. Vučević je u javnosti lažno tvrdio da je njegov sin, učenik pomenute Gimnazije, bio nateran da dođe na protest. Tu nije bio kraj napadima na učenike Karlovačke gimnazije. Nekoliko maskiranih muškaraca [bacilo je petarde](#) (vrste topovski udar) dok je trajao miran protest učenika ove srednje škole 18. decembra. Profesori Gimnazije u [saopštenju](#) su istakli da su: “Učenici bili u stanju šoka i straha, dok su se grlili i pokušavali da se umire. Na svu sreću, nije bilo povređenih, ali pretrpljeni strah koji su preživeli, ostavlja ozbiljne posledice.” Tokom akcije “Zastani, Srbijo” održane 23. decembra u Šapcu, [taksista je uleteo među đake](#) i tom prilikom udario učenika i nastavnicu. Vređanje srednjoškola došlo je i iz vrha vladajuće stranke. Vladimir Đukanović, istaknuti član SNS-a, izjavio je da su [“deca do 18. godine u vlasništvu države”](#), osporavajući tako sva prava deteta garantovana u brojnim domaćim i međunarodnim dokumentima. Na učenike Osme beogradske gimnazije [nasrnuo je muškarac](#) na blokadi održanoj 23. januara. Dan ranije je, na Novom Beogradu, čovek izašao kroz prozor svog stana i [palicom krenuo na okupljene đake](#) i

profesore Grafičko-medijske škole. U Novom Sadu je 3. februara ispred Škole za dizajn “Bogdan Šuput”, muškarac pokušao [automobilom da prođe kroz kolonu učenika i učenica](#). Tom prilikom je pokušao da nasrne na jednog profesora, ali ga je u tome sprečila učenica Škole koja je bila redarka na skupu. Na srednjoškolce se 12. februara u Bečeju, jedan vozač [zaletio automobilom](#), dok su učenici organizovali blokadu raskrsnice u tom gradu.

Ipak, pored svih pobrojanih incidenata, Više javno tužilaštvo u Beogradu saopštilo je 27. januara da se vodi samo [osam krivičnih postupaka](#) zbog krivičnih dela iz nadležnosti ovog tužilaštva izvršenih tokom studentskih blokada i protesta u prethodnom periodu, dok je jedan krivični postupak okončan pravosnažnom presudom na osnovu sporazuma o priznanju krivičnog dela. Vode se postupci povodom: “incidenta ispred Fakulteta dramskih umetnosti od 22. novembra, protiv osumnjičenog koji je udario članove Filharmonije na skupu 6. decembra, povodom navoda studenata Ekonomskog fakulteta od 27. decembra 2024. godine da je jedno vozilo tokom njihove blokade u Karađorđevoj ulici probilo blokadu, udarilo jednog studenta i nosilo ga na haubi.” Više javno tužilaštvo u Beogradu je uputilo zahtev policiji za prikupljanje potrebnih obaveštenja kako bi se utvrdilo činjenično stanje, povodom incidenta na Slaviji nakon velikog skupa 22. decembra, i protiv muškarca koji je u Ruzveltovoj ulici brutalno udario studentkinju Pravnog fakulteta. Pokrenut je postupak protiv devojke koja je kolima udarila i teško povredila studentkinju u danu Generalnog štrajka. Okončan je samo postupak protiv muškarca koji je 12. decembra udario studenta na skupu ispred Elektro-tehničkog fakulteta.

Ni četiri meseca nakon početka protesta i studentskih blokada napadi na one koji protestuju nisu prestali. Ekipa redakcije pro-režimske televizije Informer pokušala je [nasilno da upadne](#) na Ekonomski fakultet 14. februara. Tom prilikom je jedna žena, koja je bila u društvu ekipe TV Informer, cepala transparente i nasrnula na studente, lakše povredivši njih dvoje. U Novom Pazaru je 18. februara lakše povređen student kada ga je udario vozač koji je [kolima pokušao da razbije blokadu](#). Muškarac je [potegnuo nož](#) na demonstrante u Inđiji 2. marta, ali na sreću niko nije povređen. Na blokadi u Zemunu, muškarac je dobacivao [ozbiljne pretnje](#) učesnicima/cama skupa. Nepoznati muškarac [polomio je staklo](#) na ulazu u Studentski kulturni centar u Beogradu, koji su studenti zvanično zauzeli, i komadima stakla gađao je studente. Jedna studentkinja je tom prilikom pogođena, ali nije ozbiljno povređena.

Studenti/kinje u blokadi su 10. marta uveče stupili u 22-časovnu [blokadu zgrade RTS-a](#). Oni su propuštali novinare/ke da izađu iz zgrade, ali ne i da ulaze. Akcija studenata nastupila je nakon višemesečnog neobjektivnog izveštavanja RTS o studentskim protestima. Toga dana oni su

nazvani i “ruljom” od strane novinarke na javnom medijskom servisu. Prilikom blokade, u jednom trenutku došlo je do guranja sa pripadnicima Žandarmerije. Na jednom snimku se vidi kako muškarac sa kapom na glavi gura pripadnike policije i potom prolazi kroz kordon i nestaje, a potom policija kreće da [udara studente/kinje](#). Prilikom napada na studente/kinje, [pripadnik Žandarmerije udario je i policajca u civilu](#) a predsednik države je odmah optužio studente za to.

Tenzije u društvu naročito su počele da rastu u danima pred protest u Beogradu koji je održan 15. marta. Naime, u Pionirskom parku, koji se nalazi ispred zgrade Predsedništva i preko puta Narodne skupštine, 6. marta postavljeni su šatori grupe “studenata koji žele da uče”. Oni su saopštili da su tu sa jednim zahtevom - da se vrate na fakultete. U danima koji su usledili [kamp](#) se širio, postavljene su ograde, mobilni toaleti a svakodnevno su park obezbeđivali i policajci. Na kraju je oko parka iskopan i rov i parkirani su traktori oko čitavog parka. Novinari koji su pokušali da naprave priloge o ovom parku i onima koji se u njemu nalaze napadani su i vređani, a na snimcima koji su dospeli do medija moglo se videti da u parku ima mnogo više onih koji zapravo uopšte nisu studenti već simpatizari pa i lokalni funkcioneri SNS-a. Pored njih, u park su organizovano dovedeni i zaposleni u pojedinim državnim institucijama. Među “kamperima” viđeni su i pripadnici ekstremno-desničarskih organizacija, rijaliti zvezde, kao i veterani rasformirane JSO, čiji su pripadnici optuženi za ubistvo premijera Zorana Đinđića, ali i za učestvovanje u sprovođenju ratnih zločina. Postalo je jasno da je kamp formiran sa ciljem izazivanja tenzija i nereda na protestu 15. marta. Jutro nakon protesta je to i potvrdilo jer su učesnici/e ovog kampa počeli da organizovanim prevozom odlaze kućama, a zahtev da se vrate na fakultete je zaboravljen.

Napetost pred zakazani protest ispoljena je i prema novinarima/kama. Najpre je novinarima/kama [više novinarskih ekipa](#) iz Hrvatske [zabranjen ulazak u Srbiju](#). Svim ekipama je saopšteno da predstavljaju [bezbednosni rizik](#) i da im je ulazak zbog toga onemogućen. Rad je onemogućen i novinarima/kama iz Srbije. Novinarima/kama i zaposlenima u zgradi Radio Beograda rečeno je da do 17.00 časova u petak 14. marta napuste zgradu i da im do ponedeljka [neće biti dozvoljeno](#) da uđu na svoja radna mesta, čime im je direktno uskraćeno pravo na rad, a građanima informisanje. Grupa oko stotinak muškaraca, među kojima su primećeni i funkcioneri SNS-a grada Novog Sada, [blokirala je zgradu N1](#). U petak 14. marta je po drugi put [priveden](#), a potom i pušten novinar KTV-a Nemanja Šarović. Šarović je uhapšen zbog toga što je policajcima koji su u Pionirskom parku čuvali pristalice SNS-a, postavljao pitanja da li će reagovati povodom traktora nepropisno parkiranih oko ovog parka u samom centru grada. Sve ovo su ozbiljni pokušaji cenzure medija kako bi se sprečilo izveštavanje o studentskim

protestima i blokadama. U petak, 14. marta, u Obrenovcu je napadnuta i studentkinja koja je pešačila iz Loznice do Beograda. Na nju je [nasrnuo stariji muškarac](#) koji je počeo da je davi. Iz MUP-a su saopštili da će protiv muškarca biti pokrenuta [prekršajna prijava](#). U petak nakon ponoći, dogodio se napad i kod Elektrotehničkog fakulteta kada su [povređeni student i profesor](#).

Studentski i građanski protest ["15. za 15"](#) održan je u Beogradu u subotu 15. marta, i okupio je ogroman broj ljudi iz čitave zemlje, a mnogi ga smatraju najvećim skupom poslednjih decenija u Srbiji. Protest je trajao od prepodnevničkih časova i sve je proticalo uglavnom mirno do 19:11h. Naime, u tom trenutku trajalo je 15 minuta tišine za stradale u Novom Sadu. U 11. minutu, tišina je prekinuta, a veliki broj građana/ki, što je vidljivo na snimcima, [počinje da beži](#) i da se razdvaja na dve strane. Prema navodima, prisutni su osetili snažan zvučni udar, praćen talasom vrućine ili vetra nakon čega okupljeni kreću da beže. Na nekim snimcima se može čuti i taj [neobičan glasan zvuk](#) koji je prekinuo tišinu. U tom trenutku nastaje i stampedo. Veliki broj građana je tom prilikom iskusio slične simptome i počinje da se javlja na pregled u bolnicama. [Grupa nevladinih organizacija](#) pozvala je građane/ke da se jave i da popune upitnik o onome što su doživeli. Stiglo je [preko 3000 svedočanstava](#) građana/ki koji opisuju da su čuli zvuk nalik zvuku sletanja aviona ili automobila koji se kreće velikom brzinom u njihovom pravcu. U danima kasnije mnogi opisuju da su imali mučninu, glavobolju, ubrzan rad srca, oštećen sluh, osećaj anksioznosti i panike, drhtavicu, dezorijentaciju i osećaj gubitka kontrole. Značajan broj se povredio i u naletu stampeda. [Simptomi](#) koji je veliki broj građana/ki doživeo se često javljaju nakon izlaganja određenim zvučnim uređajima koji na raspolaganju mogu biti samo policiji ili drugim bezbednosnim službama. MUP Srbije i predstavnici vlasti odmah su demantovali da je upotrebljeno zvučno oružje i optužili su građane/ke da lažu i pored svih snimaka i medicinskih dokaza o zdravstvenim pregledima. U medijima su [objavljene i fotografije](#) kao i [video snimak](#) izvesnog uređaja postavljenog na vozilo Žandarmerije koje je bilo parkirano kod Skupštine. Iako su prvobitno predstavnici vlasti negirali da Srbija poseduje ovakav urešaj, istoga dana kada su slike i snimci izvesnog uređaja objavljeni u javnosti, ministar unutrašnjih poslova pokazao je novinarima [LRAD uređaj](#) koji je u posedu policije, i izjavio je da uređaj nije upotrebljen kao zvučni top na protestu. [Prvo osnovno javno tužilaštvo](#) je "saopštilo da na protestu nije upotrebljen "zvučni top", a tužilaštvo će dalje raditi na utvrđivanju razloga izazivanja ponašanja građana kritičnom prilikom." Pored toga što je tužilaštvo negiralo da je upotrebljeno oružje poput zvučnog topa, [Više javno tužilaštvo](#) u Beogradu naložilo je Prvom osnovnom javnom tužilaštvu da formira predmet i identifikuje lica koja su navodno širila paniku da je zvučni top upotrebljen. U isto vreme, [Miloš Vučević, bivši premijer](#), naveo je da je potpisao zvanična dokumenta u kojima se traži da FBI i FSB dođu u Srbiju i sprovedu nezavisnu istragu da li je

došlo do upotrebe zvučnog topa tokom protesta u Beogradu 15. marta. Nepoverenje u institucije, koje je i izvelo ljude na ulice, budi sumnju da će tužilaštvo u Srbiji objektivno utvrditi šta se desilo i da li su trenutni nosioci vlasti u zemlji upotrebili oružije protiv građana/ki. Nakon obraćanja grupe nevladinih organizacija, [Evropski sud za ljudska prava](#) obratio se zvanično Vladi Srbije sa zahtevom za davanje odgovora na navode o upotrebi zvučnog oružja protiv mirnih demonstranata. Dat je rok do 31. marta. Gotovo u isto vreme kada se ovaj incident na protestu dogodio, iz Pionirskog parka kod Skupštine Srbije, gde su bili smešteni [lojalisti Srpske napredne stranke](#), [bačene su kamenice i flaše](#) na okupljene studente i građane. U subotu, 15. marta, zabeleženi su i drugi incidenti manjeg intenziteta i opasnosti u odnosu na potencijalno korišćenje zvučnog uređaja za razbijanje mirno okupljenih građana/ki. Policija je na naplatnoj rampi u izvršila [pretres vozila](#) bivšeg predsednika Vojnog sindikata Novice Antića koji je krenuo na protest u Beogradu, i privela jednog njegovog saputnika. Novica Antić je inače bio i u zatvoru i progonjen je zbog ukazivanja na probleme unutar Vojske Srbije. Aleksandar Vučić, izjavio je da je u danu protesta [ukupno privedeno 22 osobe](#). Advokatica dvojice mladića uhapšenih tokom protesta, [napadnuta je verbalno i fizički](#) od strane policijskih službenika usred Policijske stanice Zvezdara. Policijski službenici su prvo odbili da joj omoguće pristup uhapšenima, čime su direktno prekršili njihovo pravo na odbranu. Kada je advokatica nastavila da insistira na svom zakonskom pravu, jedan od policajaca ju je verbalno napao i opsovao, da bi je zatim drugi policajac – koji nije imao nikakva obeležja – nasilno izbacio iz stanice, govoreći da ima pravo da je izbaci jer je to njegova kuća. Tom prilikom, advokatica je zadobila povredu ruke. U naselju na Žarkovu muškarac je [kolima prošao kroz okupljene](#) i tom prilikom oborio je tri osobe. Na samom protestu, verbalno je [napadnut predsednik Udruženja Krokodil](#) Vladimir Arsenijević jer je nosio ukrajinsku i palestinsku zastavu. Uz sve pokušaje vlasti da osujeti dolazak⁴ velikog broja građana/ki iz svih krajeva zemlje u Beograd, i svih kontra-skupova koje je vlast orgaizovala kako bi izazvala incidente, ovaj skup ostaće upamćen kao jedan od najvećih skupova građana/ki Srbiji u istoriji.

Ni u danima nakon protesta, pritisci se nisu smirivali. U Novom Sadu je 18. marta došlo do incidenta ispred Skupštine grada. Naime, studenti su tokom noći pokušali da blokiraju zgradu gradske skupštine, a u tome ih je sprečila [Interventna policija](#) koja je napala studente/kinje i okupljene građane/ke i tom prilikom [privodila](#) pojedine učesnike/ce skupa. Ne smiruju se tenzije ni oko Pionirskog parka, odakle je krenulo povlačenje simpatizera SNS-a. Maskirani muškarci koji se i dalje nalaze u parku [branili su novinara N1](#) da izveštava odatle. U parku je takođe

⁴ Tog dana ukinut je gradski i prigradski prevoz u Beogradu. Takođe, veliki broj privatnih prevoznika je otkazao sve polaske za Beograd iz drugih krajeva zemlje.

[napadnut ponovo i Nemanja Šarović](#) dok je snimao one koji su došli po traktore parkirane oko parka. Scenaristkinja i dramaturškinja Maja Pelević takođe je [napadnuta dok je snimala](#) u kakvom je stanju ostao Pionirski park nakon povlačenja onih koji su kampovali u njemu. [Verbalno je napadnuta](#) glavna i odgovorna urednica Ozon Media iz Sremske Mitrovice dok je izveštavala o blokadi Medicinske škole u tom gradu. Vozač BMW-a se [zaleteo kolima](#) na đake i nastavnike ispred Elektrotehničke škole u Novom Sadu.

Institucionalni pritisci

Pored direktnih fizičkih napada na učesnike/ce blokada, preduzimani su i različiti institucionalni mehanizmi represije sa ciljem zastrašivanja i sprečavanja studenata i građana od učešća u protestima i blokadama.

Studenti i studentkinje u blokadi su tokom ovih meseci više puta bili pozivani na [informativne razgovore u prostorije BIA](#). [Pretilo im se privođenjem](#) ukoliko nastave da idu na proteste. Takođe su pozivani sa nepoznatih brojeva telefona, a lica koja su ih nazivala su se predstavljala kao agenti BIA-e. U pozivima je studentima prečeno da prekinu sa blokadama inače će snositi posledice. Student četvrte godine Fakulteta organizacionih nauka Filip Ubović dobio je ovakav poziv sa skrivenog broja gde mu se, kako je kazao, neko predstavio kao inspektor, nakon čega mu je rečeno "Filipe nemoj da se igraš, [skloni se do petka ili ćemo te prebiti](#)". Pripadnici BIA zapretili su i pojedinim roditeljima. Majku studenta Pravnog fakulteta u Novom Sadu, dvojica agenata BIA posetili su na njenom poslu, pokušavajući da vode "prijateljski i nezvaničan" razgovor. Takođe, 24. decembra BIA je [kontaktirala oca Lazara Stojakovića](#), studenta Fakulteta organizacionih nauka, sa preporukom da se njegov sin "primiri" po pitanju studentskih blokada i protesta. Sutradan je zahtevano da se on i njegov sin Lazar pojave u kabinetu BIA u Ministarstvu unutrašnjih poslova, na "prijateljskom" informativnom razgovoru. Ipak, niko od inspektora se nije pojavio, te "prijateljski" razgovor nije ni održan.

Pored privođenja, zabeležen je i slučaj hakovanja telefona jednog studenta od strane službi bezbednosti. BIRN je objavio da je policija [hakovala telefonski uređaj](#) jednog studenta bez njegovog znanja nakon što je priveden. Podsećamo, u decembru 2024. godine, [istraživanje BIRN-a](#) i [Amnesty International-a](#) je pokazalo da je BIA instalirala špijunske softvere za praćenje na telefonima aktivista/kinja i novinara/ki privedenih tokom i nakon protesta. Isto se desilo i

studentu koji je 25. decembra priveden u Sava centru gde se održavao miting SNS-a. Muškarci u civilu priveli su studenta, bez jasnog objašnjenja i odveli ga u policijsku stanicu. Tom prilikom oduzeli su mu telefon i koristeći izraelsku Cellebrite opremu za digitalnu forenziku preuzeli sve podatke za njegovog uređaja. Nakon izveštaja iz decembra, kompanija Cellebrite je sprovela internu istragu i donela odluku o [obustavljanju upotrebe svojih proizvoda](#) od strane određenih korisnika u Srbiji.

Pritiscima su pored studenata izloženi i njihovi roditelji, prosvetari, poljoprivrednici i radnici u energetsom sektoru koji su pružili podršku studentima. U novosadskom ogranku Zavoda za zdravstvenu zaštitu radnika "Železnice Srbije", [suspendovano je petoro radnika](#) zbog učešća u komemorativnoj akciji za žrtve pada nadstrešnice. Bezbednosno informativna agencija [reagovala je na najavu poljoprivrednika](#) da će se pridružiti najavljenom studentskom protestu pretnjom. Iz BIA-e su, prema tvrdnjama Inicijative za opstanak poljoprivrednika Srbije, zapretili da će oduzeti traktore poljoprivrednicima koji budu krenuli da se pridruže protestu. Privođenja, tužbe, kampanje targetiranja, otkazi, degradiranje na poslu i pretnje jedini su odgovor vlasti na rešenost građana da više ne trpe i ne ćute na nepravdu, korupciju, netransparentost i sve nezakonite postupke najviših državnih funkcionera/ki. Više radnika/ca i sindikalista iz energetskog sektora suočilo se sa pritiscima zbog podrške protestima. Zbog Facebook statusa u kojem poziva kolege na obustavu rada, [priveden je radnik](#) rudarskog basena Kolubara. Takođe zbog Facebook komentara, [policijski inspektori](#) došli su na imanje jednog poljoprivrednika i ispitivali ga zbog navodnog "izazivanja opšte opasnosti". [Upozorenje pred otkaz](#) dobili su poverenik sindikata EPS "Nezavisnost" kao i jedan od vođa radnog tela "Jedinstvo Kolubara". Dvojica radnika su govorili na protestu zaposlenih u EPS-u i otvoreno su podržali studentske zahteve. Pretnja se 12. februara i ispunila, pa je tako poverenik sindikata EPS "Nezavisnost" Dragoslav Ljubičić [dobio otkaz](#), a ubrzo se to desilo i [vođi radnog tela](#) "Jedinstvo Kolubara". Ljubičić je tim povodom [podneo tužbu](#) za vraćanje na rad u EPS. Zabeleženo je više otkaza u državnim institucijama zbog podrške zaposlenih studentima i protestima.

Pritiscima su dominantno izloženi profesori, nastavnici i studenti. Pretnje inspekcijom koje su najavljivali su bivši premijer Miloš Vučević i ministarka obrazovanja Slavica Đukić Dejanović obistinile su se. Inspekcija je do sada obišla čak 83 škole, a protiv više desetina prosvetnih radnika koji su u obustavi rada pokrenut je disciplinski postupak. Ministarka obrazovanja je takođe poslala i dopis školama u kojima se [nalaže smanjivanje plate](#) onima koji štajkuju. I predsednik Vučić se pridružio pretnjama, te se 10. februara preko televizije obratio nastavnicima i izjavio: "U januaru ste dobili cele plate svi, a za februar će da bude koliko ste

radili.” U februaru se upravo to i desilo. [Februarske plate](#) za nastavnike/ce koji su u blokadi su zvanično umanjene. Vlada je iznenadno izmenila i Uredbu o normativima i standardima uslova rada univerziteta, a izmenama su znatno [smanjene plate](#) profesorima i zaposlenima na fakultetima.

Bilo je i više pokušaja sprečavanja prosvetara da štrajkuju i protestuju u skladu sa svojim pravima. One koji su dolazili na protest prosvetara 20. januara u Beograd, [policija je zaustavljala na putu](#) i sprečavala ih da dođu čime im je direktno narušena sloboda kretanja i okupljanja, kao i zakonom garantovana prava vezana za štajk. U Sedmu beogradsku gimnaziju, u kojoj je nastava obustavljena, došlo je nekoliko ljudi koji su se predstavili kao zaposleni u Opštini Zvezdara i koji su saopštili da su došli da [porazgovaraju sa direktorom](#) o tome zašto u školi nema nastave. Ovo je očigledno još jedan pokušaj zastrašivanja nastavnika u školama. U hol osnovne škole na Vidikovcu u Beogradu ušao je muškarac koji se predstavio kao roditelj i koji je počeo da preti nastavnicima [da će ih pobiti](#). [Pretnje](#) su stizale i na privatne telefone nastavnika, a [nastavnici i studenti](#) kontinuirano su meta tabloidne hajke. U medijima bliskim vlastima, na nacionalnom i lokalnom nivou, targetirani su nastavnici i profesori koji su pružali podršku svojim učenicima.

Policija je takođe sprečavala poljoprivrednike da slobodno protestuju. Najpre je 8. marta, grupa poljoprivrednika [sprečena](#) da traktorima pređe Brankov most i pridruži se studentskom protestu u centru Beograda. Policija je takođe [sprečila prolaz](#) traktorima i iz pravca Novog Beograda ka Zemunu.

Naročito zabrinjava povećanje broja privođenja i hapšenja građana vezano za proteste protiv korupcije. Prema podacima Građanskih inicijativa, od 3. novembra 2024. do 23. marta 2025. godine, na anti-korupcijskim protestima uhapšeno je i/ili privedeno 96 lica (među njima građani, studenti, aktivisti, opozicioni političari). Privođenja su se intenzivirala u periodu neposredno pre, ali i nakon velikog protesta u Beogradu 15. marta. Opozicioni političar, a trenutno i novinar zrenjaninskog KTV-a, Nemanja Šarović, [nasilno je priveden](#) dok je intervjuisao navodne studente/kinje koji se protive blokadama a koji kampuju u parku ispred predsedništva. Iako su [učesnici/ce ovog skupa](#) u više navrata napali Šarovića, izbijali mu mikrofoni iz ruke, polivali ga kafom, policija je ipak nasilno uklonila ovog novinara čije su reportaže sa terena u poslednjim mesecima dobile izuzetnu popularnost na društvenim mrežama. Dan ranije, 7. marta, [policija je privela člana Arhiva javnih skupova](#), udruženja građana koje broji učesnike/ce na protestima. Vladimir Nikolić, inače profesor Fakulteta likovnih umetnosti, priveden je dok je snimao dronom protest ispred RTS-a. Iz udruženja su na

društvenim mrežama objavili da je Nikolić “u petak oko 18 sati izgubio kontrolu nad dronom tokom leta, kada je letelica naglo promenila pravac i nastavila let ka Pionirskom parku.” Kako je navedeno, nakon potrage na terenu, dron je pronađen u parku pored Doma Narodne skupštine, a tada su Nikoliću prišla lica koja su se legitimisala kao pripadnici policije i privela ga. U [saopštenju](#) se dodaje da je Nikolić posle davanja izjave o incidentu pušten na slobodu, dok je policija zadržala dron, čime je onemogućena analiza uzroka gubitka kontrole nad njim i njegove iznenadne promene pravca leta. Nikolić je više sati bio zadržan u policiji, a njegova porodica i kolege nisu znali gde se on nalazi. [Zadržavanje od 30 dana](#) određeno je muškarcu zbog incidenta ispred SNS štanda u Rakovici, iako je zapravo on bio napadnut od strane članova SNS-a dok se šetao sa maloletnim detetom kako se vidi i na [snimku](#) koji je dospao u javnost. Za ozbiljno krivično delo “pripremanje dela protiv ustavnog uređenja i bezbednosti Srbije, u vezi sa krivičnim delom pozivanje na nasilnu promenu ustavnog uređenja” sumnjiči se šestoro aktivista i opozicionih političara iz Novog Sada. 14. marta u Novom Sadu [uhapšeno je 6 osoba](#) nakon nelegalnog prisluškivanja razgovora aktivista iz grupe Stav i pripadnika/ca Pokreta slobodnih građana. Prema saznanjima grupe organizacija, prisluškivani snimak je napravila Bezbednosno informativna agencija, a naredbu je potpisao predsednik Višeg suda u Beogradu. Uhapšeni aktivisti terete se za teško delo “pripremanja dela protiv ustavnog uređenja.” Naime, pre hapšenja je na televizijama s nacionalnom frekvencijom objavljen snimak na kom aktivisti STAV-a i dela opozicije planiraju kako da na subotnjem protestu u Beogradu nametnu ideju prelazne vlade i izazovu nasilje. Uhapšenima, koji su i ranije bili na meti pro-vladinih tabloida i funkcionera, određen je pritvor od 30 dana, a grupa nevladinih organizacija ukazuje na [političku motivaciju iza ovog hapšenja](#). Pre nego u pravosudnim organima, snimak je završio u medijima, koji su odmah i “presudili” da je u pitanju terorizam i rušenje države, što su kasnije ponovili i najviši zvaničnici Republike Srbije, uključujući i predsednika države. U predistražnom postupku grupa se tereti za rušenje ustavnog poretka. Branilac jednog od uhapšenih saopštio je da tužilaštvo braniocima ne dozvoljava uvid u spise predmeta. Problematična je i kvalifikacija dela koja je neprihvatljiva jer grupa nije preduzela nijednu aktivnost u pravcu ostvarivanja pomenutih spornih reči iz razgovora. Nekoliko dana nakon hapšenja, izvšen je i [pretres stanova](#) aktivista i aktivistkinja neformalne grupe mladih Stav. Pretresom su obuhvaćeni i stanovi aktivista/kinja koji nisu uhapšeni.

Sve su češća i privođenja građana koji protestuju na lokalnu. Naime, studenti u blokadi pozvali su građane da na lokalnu organizuju zborove u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi. Prema Zakonu “zbor raspravlja i daje predloge o pitanjima iz nadležnosti organa jedinice lokalne samouprave. Zbog građana većinom glasova prisutnih usvaja zahteve i predloge i upućuje ih

skupštini ili pojedinim organima i službama jedinice lokalne samouprave.” U mnogim lokalnim sredinama, građani se sve češće okupljaju i organizuju proteste ispred opština i ponekad policijskih stanica kao neposrednih reakcija na napade i hapšenja studenata. U par navrata građani su jajima gađali lokalne funkcionere, a ubrzo su krenula hapšenja i privođenja na informativne razgovore onih koji učestvuju u ovim protestnim akcijama.

Medijska kampanja targetiranja studenata, građana i civilnog sektora

Od početka protesta nakon pada nadstrešnice i početka studentskih blokada, prorežimski mediji započeli su sa širenjem propagandne retorike sa ciljem diskreditacije protesta. Ono što je najveći problem vladajuće stranke je to što je studentski pokret izgrađen kao pokret bez vođa / lidera, te tako nije bilo pojedinačnih ličnosti koje bi mogli da targetiraju i diskredituju, iako su i pored toga vodili kampanju protiv pojedinih studenata koji su davali izjave za medije. Odsustvo lidera pokreta, okrenulo je vlast “tradicionalnim” neprijateljima, te su u pokušaju rušenja studentskog bunta, označavali nevladine organizacije kao navodne organizatore protesta kojima je cilj rušenje Vučića uz pomoć stranih sila. Predstavnici vlasti uporno su tvrdili da je reč o pokušaju sprovođenja “obojene revolucije” uz pomoć “stranih sila”.

Najozbiljniji oblik targetiranja pojedinačnih studenata bio je objavljivanje njihovih ličnih dokumenata. Naime, "Novosti" su objavile [fotografije pasoša studenata](#), braće Lazara i Luke Stojakovića. Dvojica studenata imaju dvojno državljanstvo, a “Novosti” su ovim pokušale da insinuiraju na umešanost hrvatskih službi u studentske proteste. [Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti](#) Milan Marinović izjavio je da se radi na utvrđivanju toga ko je medijima dostavio podatke iz pasoša dvojice studenata. Jasno je da su fotografije iz pasoša mogle doći samo iz institucija, a ovakav vid targetiranja je pored kršenja zakonskih normi o zaštiti ličnih podataka i ozbiljno narušavanje bezbednosti studenata. Ipak, prorežimski mediji su i posle ovoga nastavili sa kršenjem novinarskih kodeksa, pa su tako pored imena i prezimena [objavili i gde živi jedan student](#) koji je učestvovao na protestu u Novom Sadu, nako čega su usledile pretnje ovom studentu.

Ovakav loš medijski primer pratila su i pojedina nepoznata lica koja su lepila “poternice” sa ličnim podacima pojedinih studenata. U Novom Sadu pojavile su se svojevrsne [poternice sa ličnim podacima](#) čak [23 studenata](#) Fakulteta tehničkih nauka iz tog grada. Ono što naročito zabrinjava je što su se u targetiranje studenata i srednjoškolaca uključila ne samo anonimna

lica, već i funkcioneri vladajuće Srpske napredne stranke. [Gradonačelnik Leskovca Goran Cvetanović](#), javno je govorio o ocenama učenika/ca Gimnazije iz ovog grada. [Gradonačelnik Kraljeva Predrag Terzić](#) je na društvenim mrežama objavio fotografije pojedinih studenata/kinja na kojima su softverski dodati nacistički i fašistički simboli. Gradonačelnik Kraljeva je praktično pozvao na linč troje studenata novosadskog univerziteta, gde ih naziva ustašama i političkim aktivistima “vodećih antisrpskih organizacija”, čiji je “isključiv motiv da unište Srbiju”. Terzić se u targetiranju nije zaustavljao, što je izazvalo reakciju građana koji su na poziv opozicije 20. februara, [blokirali tri raskrsnice](#) u gradu na pet sati i tražili ostavku gradonačelnika. Primer zvaničnika SNS-a pratio je i gradonačelnik Zaječara [Boško Ničić](#) koji je na svom facebook profilu vređao i napadao jednog studenta.

Pojedini tabloidi bili su primorani da [uklone više od 100 tekstova](#) u kojima su iznosili informacije bez dokaza ili širili govor mržnje prema učesnicima blokada i protesta i to – na zahteve servisa preko kojih njihovi portali postoje, a zbog kršenja pravila korišćenja zakona EU i Srbije. Više od 100 tekstova obrisano je sa portala “Alo”, “B92”, “Informer” i “Srpski telegraf”. U periodu od 22. novembra do 17. decembra u ova [4 tabloida objavljen je 181 tekst](#) o studentskim protestima i blokadama. Ipak, oni su u međuvremenu pronašli rešenje kako da izbegnu poštovanje zakona i novinarskih kodeksa. Naime, tabloidi Informer.rs i Republika.rs (portal Srpskog telegrafa) od uklanjanja tekstova u decembru [počeli su da koriste server Telekoma Srbije](#), a Alo.rs i Novosti.rs server kompanije Data Cloud Technology, koja je 100 odsto u vlasništvu Republike Srbije.

Pored privatnih medija, ni Radio Televizija Srbije nije adekvatno izveštavala o protestima. U gotovo tri meseca, temi protesta bili su posvećeni kratkotrajni segmenti u dnevniku, često predstavljeni u izuzetno negativnom kontekstu, pa je tako prilikom jednog emitovanja prenesena izjava predsednika kojom se [plasiraju navodi da studenti dobijaju novac za proteste](#) (zbog ovog priloga je organizovan protest ispred RTS-a (17. januara), a u drugom slučaju je [prenesena izjava izraelskog istoričara Efreima Zurofa](#), koji glumce u Srbiji koji podržavaju studente predstavlja kao podržavaoce Hamasa (jer su na kraju predstava podizali ruke obojene u crveno, što je zapravo simbol protesta nakon pada nadstrešnice, a ne Hamasa niti bilo kojih drugih grupa). Prvi duži prilog u centralnom dnevniku RTS-a, emitovan je nakon blokade tri mosta u Novom Sadu 1. februara 2025. godine. Međutim, odmah je usledila reakcija Srpske napredne stranke koja je u [saopštenju](#) navela da “RTS skandalozno izveštava o protestu” i “da je tim prekršila sva pravila i vrednosti objektivnog i nepristrasnog novinarstva”, iako je zapravo po prvi put u tri meseca državna televizija neutralno izvestila o protestima. Studenti Fakulteta

dramskih umetnosti u blokadi su kao odgovor na odsustvo objektivnosti na javnom medijskom servisu, [kreirali svoj dnevnik](#), čija je prva emisija emitovana 20. februara.

Od početka građanskih protesta protiv korupcije nakon pada nadstrešnice, i od početka studentskih blokada, vlasti u Srbiji pokušavaju da diskredituju proteste i pošalju sliku svojim biračima da iza protesta stoje strane sile (sa naročitim akcentom na Hrvatsku⁵) i “pro-zapadne” nevladine organizacije. Vlast je naročito pogođena time što u autentičnom studentskom protestu ne postoje lideri i vođe koje bi mogli da diskredituju (iako postoje aktivni pokušaji da se svaki student koji govori u javnosti targetira kroz provladine medije na najgnusnije načine). U odsustvu načina na koji bi diskreditovali studentsku borbu protiv korupcije, predstavnici SNS-a koriste se starim kreiranim neprijateljom. Članovi vladajuće stranke nastoje da predstave da iza studentskih protesta stoje nevladine organizacije, jer su na urušavanju ugleda NVO u Srbiji radili decenijama. U tome su naročito napadnute Građanske inicijative, CRTA, Trag fondacija, a do sada je izašlo mnoštvo tekstova u provladinim medijima u kojima se ove organizacije predstavljaju kao organizatori protesta. Na meti su i pojedinci iz civilnog sektora poput direktorke Građanskih inicijativa Maje Stojanović lično, Dragana Popovića iz Centra za praktičnu politiku, kao i Igor Bandović, direktor Beogradskog centra za bezbednosnu politiku, a oni su označeni kao “[crna trojka](#)” koja navodno stoji iza protesta. Kampanja protiv NVO sektora se dodatno zahuktala nakon što je američki predsednik Donald Tramp ugasio USAID (američku agenciju za međunarodni razvoj). Najviši državni funkcioneri, sa predsednikom na čelu, i tabloidi, počeli su da napadaju sve organizacije koje su primale sredstva od ove agencije, ubeđujući građane da je taj novac upotrebljen za vođenje “obojene revolucije” u Srbiji, a da poreklo novca ove Agencije vodi od droge meksičkih kartela. Funkcioneri su označavali USAID i nevladine organizacije u Srbiji koje se finansiraju preko ove Agencije kao “[kriminalnu grupu](#)”, pri tome su potpuno zanemarili činjenicu da USAID ima dugogodišnju saradnju sa vlastima u Srbiji i da su u prvom redu donacije USAID-a išle upravo u ruke države Srbije (čak 1.200.000.000 dolara). Predsednik države je najavio da će napisati i knjigu o tome “kako je pobedio obojenu revoluciju”. On je na Sretenjskom skupu vladajuće stranke u Sremskoj Mitrovici najavio da će ipak [napisati udžbenik](#) dodavši: “Uništiću vas u celom svetu, jer moj udžbenik kako sam

⁵ [Predsednica skupštine Srbije Ana Brnabić](#) je u decembru mesecu 2024. godine izjavila da se blokade faulteta u Srbiji sprovode “po receptu ‘Blokadne kuharice’”, koji je inače studentski dokument u kojem je opisana blokada Filozofskog fakulteta u Zagrebu 2009. godine. Ana Brnabić je takođe izjavila “Jasno je da su i hrvatske obaveštajne službe iza mnogih stvari koje se dešavaju ne samo u ovom trenutku i koje su se dešavale tokom prethodnih deset godina, a pre svega od 2017. kad je Vučić postao predsednik”. U pro-režimskim medijima i od strane najviših funkcionera vlasti se mogla čuti sinhronizovana kampanja optuživanja Hrvatske i njenih građana da rade na podripanju Srbije.

pobedio ‘obojenu revoluciju’ biće najčitaniji bestseler u celom svetu. Prodavaće se u Kini, širom sveta, sad vas znam u srži, svaki evro i dolar ulažete u rušenje zemlje.”

Napadi na nevladin sektor nisu se zaustavili samo na rečima. U Beogradu su 25. februara, pripadnici Uprave kriminalističke policije po nalogu Posebnog odeljenja za suzbijanje korupcije Višeg javnog tužilaštva u Beogradu [upali u prostorije pet nevladinih organizacija](#): Građanske inicijative, CRTA, Trag fondacija, Centar za praktičnu politiku, Krovna organizacija mladih Srbije. Razlog upada je provera navodno nenamenskog trošenja sredstava USAID-a, američke agencije za međunarodni razvoj koju je Donald Tramp ugasio i čiji su projekti širom sveta trenutno zaustavljeni. [Glavni javni tužilac](#) Višeg javnog tužilaštva u Beogradu, Nenad Stefanović, izjavio je da je “Posebno odeljenje za borbu protiv korupcije Višeg javnog tužilaštva formiralo predmet i obratilo se Ministarstvu pravde SAD za dostavljanje potrebnih obaveštenja povodom sumnji koje su na račun USAID-a izneli najviši državni zvaničnici SAD u vezi sa zloupotrebom sredstava o mogućem pranju novca i nenamenskom trošenju sredstava američkih poreskih obveznika u Srbiji.” Dakle, tužilaštvo u Srbiji je formiralo predmet na osnovu izjava predsednika SAD Donalda Trampa, šefa Odeljenja za efikasnost vlade SAD Elona Muska, državnog sekretara Mark Rubia, portparolke Bele kuće Karoline Levit i direktora Federalnog istražnog biroa Kash Patel. Naoružana policija je upala u prostorije organizacija, najpre bez pokazivanja naloga, što nije u skladu sa zakonom, a u CRTI su ostali do sutradan 26. februara. Upad je izvršen u organizacije koje se godinama bave pitanjima demokratizacije, ukazivanjem na korupciju, na zloupotrebu javnih sredstava i kršenje osnovnih prava. Da će se ovakva akcija biti sprovedena, dan ranije je najavio predsednik Aleksandar Vučić gostujući na jednoj pro-režimskoj televiziji. “Mi ćemo pomoći FBI, nema nikakve sumnje. Mi ćemo sa FBI da sarađujemo vrlo blisko po tom pitanju”, rekao je Vučić. “Vidite koliko ima organizacija, svaka se plaća spolja”, rekao je predsednik i dodao da: “oni dobiju po 3, 4 miliona i idu peru novac. To će se sigurno istraživati i istraživati i već je bilo najavio Tramp i najavio FBI”. Sumnje da će informacije prikupljene nakon tokom racije biti zloupotrebene u svrhe političke manipulacije obistinile su se svega dve nedelje kasnije kada je predsednik Vučić namerno pogrešno interpretirao informacije o transakcijama CRTE koje su bile vidljive u prikupljenoj dokumentaciji.

Prorežimski mediji objavili su veliki broj tekstova u kojima govore o sprovođenju “obojene revolucije” u Srbiji, koju navodno režiraju nevladine organizacije. U tekstovima se navodi kako su studenti instruisani i izmanipulisani od strane nevladinog sektora. Targetirane su brojne organizacije koje se bave demokratijom, ljudskim pravima, transparentnošću, izbornim uslovima i drugim pitanjima. Građanske inicijative su optužene da su logistički organizatori protesta i da

preko ProGlasa navodno utiču na studente. U tekstovima se pominje i izvršna direktorka Građanskih inicijativa kao neko ko je vođa “ekstremističke organizacije” i kao “agent”. Ipak, ono što zabrinjava je to što su predstavnici vlasti ti koji govore o nevladinim organizacijama kao navodnim organizatorima protesta. Na jednoj od konferencija za medije, Aleksandar Vučić izjavio je da: “upletenost nevladinih organizacija u projekte Autokomande nije tajna”⁶ i da “one u nevladinom sektoru ne interesuju ljudski životi već da tragediju vide kao svoju priliku”. Povodom targetiranja direktorke Građanskih inicijativa i njene porodice oglasili su se [Nacionalni konvent o EU](#), kao i grupa nevladinih organizacija. Pored Građanskih inicijativa, na meti su se našle i CRTA i Trag fondacija. Po imenu su [targetirane](#) i Vukosava Crnjanski Sabović, osnivačica i direktorka CRTE, kao i Biljana Dakić Đorđević, nekadašnja direktorka Trag fondacije, a trenutno u organizaciji Partners Global. Objavljeno je više tekstova sa [opasnim i netačnim navodima](#), poput teksta u tabloidu Alo u kom se tvrdi da “Trag fondacija prljavim novcem od droge finansira proteste”.

Pored tabloida, i državni organi uključili su se u targetiranje aktivista iz civilnog sektora, na taj način najgrublje kršeći zakone Srbije. Naime, nedeljnik Radar otkrio je 6. februara da je [Uprava za sprečavanje pranja novca tražila proveru računa](#) od svih banaka u Srbiji za 5 aktivista/kinja: Maju Stojanović (Građanske inicijative), Katarinu Đukić (ProGlas), Sofiju Todorović (Inicijativa mladih za ljudska prava), Predraga Voštinića (Lokalni front) i Nebojšu Petkovića (Ne damo Jadar). Sa potpisom v. d. direktora Uprave Željka Radovanovića pozivajući se na Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, još jednom je zloupotrebljena državna institucija u svrhe vladajuće stranke za obračun sa neistomišljenicima. Uprava je i 2019. nezakonito tražila podatke o bankovnim računima i transakcijama za čak 57 pojedinica i organizacija (slučaj “Spisak”). Tada su se oglasili [Specijalni reporteri Ujedinjenih nacija](#) koji su u saopštenju ukazali da je vlast u Srbiji zloupotrebila zakon za obračun sa kritičarima, kao i MoneyVal - ključna organizacija za evaluaciju primene zakona u ovoj oblasti. Nova provera računa dolazi u jeku studentskih protesta i obračuna vlasti sa nevladinim organizacijama, i očekuje se da će podaci pribavljeni ovim putem biti, kao i u slučaju “Spisak”, zloupotrebljeni za nastavak kampanje i pokušaj diskreditacije protesta i aktivista.

Usled navedenih okolnosti, nevladine organizacije, koje su članice Saveta za stvaranje podsticajnog okruženja za razvoj civilnog društva Vlade Srbije, saopštile su 25. januara 2025. godine da su jednoglasno donele odluku da u narednom periodu neće učestvovati u radu tog

⁶ Misleći na blokadu Autokomande u organizaciji studenata koja je trajala 24h.

tela. Organizacije su u zajedničkom saopštenju navele: "Članstvo u ovom telu Vlade Srbije biće zamrznuto do utvrđivanja i otklanjanja okolnosti koje su dovele do ugrožavanja delovanja civilnog društva u Srbiji i kršenja domaćih i međunarodnih propisa i planskih dokumenata iz ove oblasti." Takođe, zbog toga što vlast na sve načine pokušava da uguši studentske proteste i izbegne ispunjavanje zahteva koji su ključni za funkcionisanje pravne države, grupa nevladinih organizacija i medijskih udruženja (njih 28) objavila je da [obustavlja obustavlja svaki vid saradnje](#) sa organima zakonodavne i izvršne vlasti u Srbiji, povlačeći se iz svih radnih grupa i tela u čiji je rad su bili uključeni, ocenjujući da vlast lažira demokratske procese i urušava vladavinu prava.

Da li zahtevi ispunjeni?

Na konferenciji za medije 27. januara 2025. godine, [Aleksandar Vučić izjavio je da su svi studentski zahtevi ispunjeni](#) i da poziva studente na dijalog. Ipak, na istoj konferenciji najavio je dalje objavljivanje dokumentacije u vezi sa padom nadstrešnice iako je u decembru tvrdio da su sva dokumenta objavljena. Takođe, u istom obraćanju izjavio je da je spreman da potpiše odluku o pomilovanju za sve studente i profesore protiv kojih se vode krivični postupci, uprkos tome što se pomilovanje može desiti samo onda kada su lica već osuđena.

Vučić je prilikom obraćanja najavio objavljivanje "kompletne dokumentacije" po treći put, iako je 11. decembra 2024. godine izjavio da će sva dokumentacija koja je pristigla u tužilaštvo povodom rušenja nadstrešnice na Železničkoj stanici u Novom Sadu biti javno objavljena sutra (12. decembra) do podnevnih sati, čime će, kako je rekao, biti ispunjen glavni zahtev studenata koji blokiraju fakultete. Međutim, iako je rekao da je 12. decembra objavljena "kompletna dokumentacija", još dva puta (31. decembra i 26. januara) tužilaštvo iz Novog Sada objavljivalo je dodatnu dokumentaciju, koja prethodno nije bila objavljena. Ovo je probudilo sumnje stručne javnosti u autentičnost dokumenata koji su naknadno objavljeni. Takođe, s obzirom da je predsednik jednom izjavio da je sve objavljeno, a potom su dokumenta objavljivanja u dva navrata, postavlja se pitanje da li ipak postoji još dokumenata koje nije objavljeno. I sama Narodna skupština Srbije je u pismu koje je prosleđeno 10. februara ambasadama Srbije u

Evropskoj uniji kako bi ga širile dalje navela da je ostalo još “[dodatnih 925 dokumenata spremnih za objavu](#).”

U pogledu uhapšenih aktivista i građana, Vučić je 29. januara, doneo [13 odluka o pomilovanju](#) kojim se daje oslobođenje od krivičnog gonjenja. [Dekanka Filozofskog fakulteta](#) u Nišu, jedna od pomilovanih lica, izjavila je “da se protiv nje ne vodi nijedan krivični postupak, i da ne zna za šta je pomilovana”. Jedan od pomilovanih, [profesor Radivoje Jovović](#), izjavio je da je Vučić “upotrebio termin pomilovanje kako bi delovalo kao da smo mi već krivi, kao da smo mi već pravosnažno osuđeni”. Jovović je izjavio i: “Mi zapravo i te kako želimo da se branimo na sudu, da se tamo dokaže naša nevinost i opere naša čast.” Aktivista Ivan Bjelić, jedan od pomilovanih, napomenuo je i da se: “S druge strane, nama se niko nije izvinio što smo mi bili u zatvoru trideset dana ni zbog čega, bez ikakvog razloga.” Ni ovaj zahtev studenata, stoga nije ispunjen, jer studenti od početka traže da institucije obavljaju svoj posao, a ne da se za sve u zemlji pita i odlučuje predsednik države koji za to nema Ustavna ovlašćenja.

Pod većim pritiskom javnosti, saslušanja u vezi sa napadom na studente ispred Fakulteta dramskih umetnosti završena su tek 30. januara 2025. godine, dva meseca nakon što se napad desio i dva meseca od početka blokada. Prethodno je 13. decembra, Milija Koldžić [podneo ostavku](#) na funkciju člana Veća Gradske opštine Novi Beograd, a Aleksandar Jokić na mesto Koordinatora za distributivno područje ED Beograd. Međutim, od prvog napada na studente ispred FDU, zabeleženo je na više desetina napada na studente i građane učesnike blokada. Više javno tužilaštvo u Beogradu saopštilo je da je pokrenulo [osam krivičnih postupaka](#) zbog krivičnih dela izvršenih tokom studentskih blokada i protesta. Vučić je, na konferenciji za medije rekao da su pokrenuti postupci protiv 37 osoba, što opet nije u nadležnosti predsednika.

Iako je vlast najpre pokušala da “podmiti” studente nuđenjem povoljnijih stambenih kredita za mlade, do ispunjenja zahteva o povećanju izdvajanja sredstava za fakultete u iznosu od 20 odsto još nije došlo. Ana Brnabić je 21. januara na sednici Odbora za obrazovanje, nauku i tehnološki razvoj i informatičko društvo [zapretila studentima](#) da će, ukoliko ne ispune uslov za godinu zbog trenutnih blokada, izgubiti stipendije, mesta u domu i da će vraćati kredite. Retorika funkcionera vlasti se do kraja januara izmenila u tom pogledu, te je [ministar finansija Siniša Mali](#) saopštio da je obezbeđeno dodatnih 12,01 milijardi dinara (oko 102,4 miliona evra) za visoko obrazovanje i istakao da će zbog tih sredstava studentske školarine biti smanjene za 50 odsto. Do zakonskih izmena i povećanja budžeta za visoko obrazovanje još nije došlo.

Studenti ostoju pri stavu da zahtevi nisu ispunjeni i da nastavljaju sa svojim akcijama, kao i da njihova adresa nije predsednik države koji nije nadležan za zaheteve koje su postavili već da se oni isključivo obraćaju nadležnim institucijama. Takođe, važno je naglasiti da su studenti u blokadi stava da su njihovi plenumi jedini koji poseduju legitimitet neophodan za odlučivanje o statusu ispunjenosti zahteva.

Međunarodna reakcija

Od početka studentskih blokada brojni svetski mediji izvestili su o studentskom pokretu kakav nije viđen u Evropi još od '60tih godina prošlog veka. O protestima redovno pišu: [The Guardian](#), [CNN](#), [The New York Times](#), [Deutsche Welle](#) i drugi.

Ono čega je međutim izostalo, to je oštrija reakcija međunarodne zajednice, pre svega Evropske unije po pitanju kršenja ljudskih prava u Srbiji. [Potparol Evropske komisije](#) izjavio je 28. januara: "Zabrinuti smo zbog incidenata protiv demonstranata, za koje očekujemo brzu istragu srpskih vlasti. Imajući u vidu izveštaje o drugom napadu i bekstvu i drugim slučajevima povređenih studenata, uključujući i sinoćnji napad u Novom Sadu, podsećamo da prema evropskom zakonu o ljudskim pravima, vlasti moraju da zaštite učesnike skupa od povrede ili nasilja drugih ljudi ili grupe koji se protive ili nastoje da spreče ili ometaju skup". Pored "izražavanja zabrinutosti" i "pomnog praćenja situacije" nije bilo drugih jasnijih oglašavanja sa čelnih evropskih funkcija. Konkretnije poruke izneo je Tonino Picula, [specijalni izvestilac Evropske unije za Srbiju](#). On je u izveštaju osudio nasilne napade na studente, i izrazio zabrinutost što su neki od njih uhapšeni i pokrenuti sudski postupci. On je osudio i "navode srpskih vlasti bez dokaza da su države članice EU bile umešane u organizovanje studentskih protesta kako bi se pokrenula 'obojena revolucije'", dodajući da osuđuje i proterivanja državljana EU.⁷ Pored njega, pojedini

⁷ Čak 13 učesnika/ca pripadnika/ca nevladinih organizacija, koji su učestvovali na radionici Erste Stiftung održanoj u Beogradu, [privedeni su](#) u kasnim večernjim satima od strane policajaca u civilu 21. januara. Oni su odvedeni u policiju, ispitivani su do ranih jutarnjih časova, a potom im je uručen dokument na ćirilici koji učesnici nisu razumeli a koji su morali da potpišu. Tako je 13 državljana/ki iz Hrvatske, Slovenije, Severne Makedonije, Albanije, Rumunije, Češke, Slovačke, Moldavije i Austrije proglašeno "bezbednosnim rizikom po Srbiju" i izrečena im je zabrana ulaska u zemlju u trajanju od godinu dana. Zagreb je uputio protestnu notu Srbiji zbog deportacije hrvatskih državljanki, a Albanija i Rumunija su od nadležnih u Srbiji tražili objašnjenje za proterivanje njihovih državljana. U [saopštenju grupe nevladinih organizacija](#) iz Srbije navodi se da: "Kukavički, protivzakoniti i podli tretman kolega iz civilnog sektora iz zemalja u našem susedstvu opasan je pokušaj jačanja narativa o stranim agentima, plaćenicima i tajnim službama čija je namera zastrašivanje građana i građanki Srbije." Proterivanje je nastavak pritisaka koje tajne službe u zemlji sprovode prema domaćim regionalnim aktivistima i desilo se u jeku kampanje vlasti protiv legitimnih studentskih protesta i pokušaja vlasti da predstavi proteste kao pokušaj mešanja stranog faktora u unutrašnja pitanja.

Evroparlamentarci otvoreno su podržali studentske zahteve i proteste. Na inicijativu Socijaldemokrata u evropskom Parlamentu, u toj instituciji održana je debata o situaciji u Srbiji 11. februara. Slovenačka poslanica u Evropskom parlamentu [Irena Joveva](#), tom prilikom rekla je da su mladi ljudi pokretačka snaga Srbije unazad nekoliko meseci i da nisu sami na tom putu. Poslanici Liberala i Levice poslali su slične poruke, dok je poslanik Zelenih Gordan Bosanac zatražio od EU Komsije da prestane da podržava „autokratu Vučića“. Njegov kolega Vladimir Prebilič tražio je od Evrope da ne čuti.

Nacionalni konvent o Evropskoj uniji⁸ uputio je [pismo predsednici Evropske komisije](#) Ursuli von der Laien u kojem se ukazuje da protesti studenata i građana ne predstavljaju pokušaj “nasilne promjene vlasti” ili “obojene revolucije” i da “EU ne treba da okreće glavu od građana Srbije”.

Po pitanju studentskih protesta i političke krize u Srbiji oglašio se i [Savet Evrope](#). Ko-reporteri za Srbiju parlamentarne skupštine Saveta Evrope, Aksel Šefer i Viktorija Tiblom istakli su da su “veoma zabrinuti političkom klimom u Srbiji” i apelovali su na vladu Srbije, političke lidere i institucije da adresuju legitimne zahteve protestanata i da izbegavaju upotrebu sile. Oni su se takođe osvrnuli i na pogoršanje uslova za delovanje organizacija civilnog društva i položaja branitelja ljudskih prava, kao i na kampanje zastrašivanja i targetiranja usmerene protiv nevladinih organizacija. Pozvali su vlasti u Srbiji da okončaju “derogativnu retoriku i restriktivne i arbitrarne prakse i da poštuju međunarodne obaveze i zaštite slobodu izražavanja, okupljanja i udruživanja.”

I drugi međunarodni akteri oglasili su se po pitanju situacije u Srbiji. [Rusko ministarstvo spoljnih poslova](#) 31. januara izašlo je sa šturim saopštenjem da očekuje da Beograd reši situaciju u zemlji u vezi sa protestima. U [diplomatskim susretima dve zemlje](#) u februaru mesecu, čule su se jasnije poruke podrške vlasti u Srbiji sa ruske strane. Naime, u Moskvi su se najpre sastali podpredsednik Vlade Srbije Aleksandar Vulin i sekretar Saveta bezbednosti Ruske Federacije Sergej Šojgu. Oni su u zajedničkom saopštenju naveli da “će intenzivirati dijalog u cilju suprotstavljanja ‘obojenim revolucijama’”. Dan nakon ovog susreta, sastali su se i šefovi diplomatija dve zemlje Marko Đurić i Sergej Lavrov. Nakon susreta Lavrov je poručio da “Rusija osuđuje mešanje drugih, pre svega zapadnih zemalja, u unutrašnje političke procese u Srbiji.” Na ovu izjavu usledila je reakcija Evropske unije. Portparol Evropske komisije je

⁸ Nacionalni Konvent o EU je savez udruženja (sa preko 850 članica) nastao sa ciljem da održava i unapređuje dijalog između predstavnika državne administracije, političkih partija, nevladinih organizacija, stručnjaka, privrede, sindikata i profesionalnih organizacija o pristupanju Srbije Evropskoj uniji.

saopštio 17. februara da bi Srbija kao zemlja kandidat za pridruživanje Evropskoj uniji trebalo da se uzdrži od postupaka i izjava koje su u suprotnosti sa spoljnom politikom EU. Izjave o protestima u Srbiji dali su i američki zvaničnici. Ričard Grenel, [predstavnik američkog predsednika Donalda Trampa za specijalne misije](#), izjavio je da SAD “ne podržavaju one koji nasilno preuzimaju vladine zgrade” i da je neophodno da “svi osude nasilje i da se drže mirnih demonstracija”. Grenel nije precizirao ko pokušava “nasilno da preuzme vladine zgrade”, a takvih pokušaja tokom protesta nije ni bilo.

Odsustvo jasne međunarodne podrške ipak nije obeshrabilo studente i građane Srbije koji se bore za poštovanje vladavine prava i protiv korupcije, i nije obeshrabilo borbu za utvrđivanje i procesuiranje odgovornih za rušenje nadstrešnice u Novom Sadu kada je poginulo 15 ljudi. Do 14. februara 2025. godine, protesti u znak sećanja na žrtve poginule u padu nadstrešnice i protesti podrške studentima održani su na preko 300 lokacija širom Srbije (od velikih gradova do malih, zabačenih mesta u kojima se ovakvo angažovanje građana gotovo nikad nije videlo).